

PARTER

Klagande

Erik Larsson
Åstorpsvägen 197
262 95 Ängelholm

Motpart

Länsstyrelsen i Skåne län
205 15 Malmö

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen, miljöprövningsdelegationen, i Skåne läns beslut den 17 oktober 2019
i ärende nr 551-414-19, se bilaga 1

SAKEN

Tillstånd till djurhållande verksamhet på fastigheten Spannarp 1:3, Ängelholms
kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen ändrar sista meningen i villkor 11 till följande lydelse:

Spridning av fjäderfägödsel får inte ske närmare vattentäkt än 50 meter.

BAKGRUND

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Skåne län (MPD) lämnade i beslut den 17 oktober 2019, dnr 551-414-19, med stöd av 9 kap. miljöbalken (MB), tillstånd till Erik Larsson för befintlig och utökad verksamhet med djurhållning avseende fjäderfå på fastigheten Spannarp 1:3 i Ängelholms kommun.

För tillståndet föreskrevs bland annat följande villkor:

11. Spridning av fjäderfägödsel får inte ske närmare vattendrag eller andra öppna vattenytor än 10 meter. Spridning av fjäderfägödsel ska inte ske närmare enskilt beläget boningshus än 50 meter utan innehavarens medgivande eller närmare detaljplanelagt område än 300 meter utan tillsynsmyndighetens godkännande. Spridning av gödselmedel får inte ske närmare vattentäkt än 50 meter.

Erik Larsson har överklagat villkor 11 i MPD:s beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Erik Larsson har yrkat att sista meningen i villkor 11 ska ändras till följande lydelse:

Spridning av fjäderfägödsel får inte ske närmare vattentäkt än 50 meter.

Till stöd för sitt yrkande har Erik Larsson anfört i huvudsak följande.

Det är förvånande att MPD anser att 50 meters skyddsavstånd ska hållas till vattentäkter oavsett slag av gödselmedel. Detta avviker starkt från det villkor som finns i det nuvarande tillståndet från 2015 och från liknande beslut för IED-anläggningar i Sverige. Under samråds- och ansökningsprocessen har inga särskilda omständigheter framkommit som motiverar ett strängare krav för verksamheten än vad som är brukligt. MPD har inte heller angett något motiv till detta avvikande villkor.

Grundsyftet för att ange ett skyddsavstånd gentemot vattentäkter är att minimera risken för förorening av vattentäkterna. Det torde därför vara nödvändigt att först

och främst göra en bedömning av vad och på vilket sätt täkten skulle kunna förorenas, i detta fall av gödselmedel. En riskbedömning av huruvida täkten behöver skyddas från ytavrinning från en gödslad åker och/eller från risken för föroreningar från rotzonen måste rimligen göras innan ett fast skyddsavstånd beslutas.

Mineralgödsel har inte alls samma egenskaper som stallgödsel och kan inte anses utgöra samma föroreningsrisk. De huvudsakliga skillnaderna som har betydelse för eventuell föroreningsrisk är följande:

- Mineralgödsel innehåller endast växtnäring och inte mullämnen eller bakterier, vilket stallgödsel gör.
- Den växtnäring, däribland kväve, som mineralgödsel innehåller är i en form som kan tas upp av växten på ett snabbare sätt, vilket gör att den utnyttjas i mycket högre grad av grödan och därmed inte blir föremål för utlakning i samma utsträckning som stallgödsel.
- Med mineralgödsel är det lättare att anpassa mängden näring som sprids, då det exakta innehållet är känt, vilket kan vara svårare att bedöma för stallgödsel. Detta resulterar i att mängden näring på ett bättre sätt kan anpassas till grödans behov. Även detta leder till mindre risk för förluster av näring som skulle kunna utgöra en föroreningsrisk.
- Det är lagstadgat att inom känsliga områden, vilket detta är, ska tillförseln av kväve via gödselmedel begränsas så att den inte överstiger den mängd som för avsedd gröda kan anses vara nödvändig för att utnyttja växtplatsens produktionsförmåga. Detta faktum, i kombination med att mineralgödseln innebär en stor utgift för lantbruksföretag, bidrar överlag till en mycket sparsam och restriktiv mineralgödselanvändning.

Det innebär en enorm inskränkning i verksamheten att inte få sprida någon växtnäring alls inom en radie av 50 meter till alla förekommande vattentäkter på landsbygden. Villkorets formulering medför att åkermark inte kan brukas. Det är svårt att förstå att denna restriktion på något sätt är mer motiverad för denna verksamhet jämfört med andra i omgivningen som bedriver växtodling. Verksamheten lyder under samma lagkrav avseende spridningstidpunkter och behovsanpassad gödsling. Därtill finns det i beslutet villkor kring gödselhanteringen. Det finns också enligt lag ett skyddsavstånd till vattentäkter vid kemisk bekämpning som är 12 meter.

En vattentäkt i kanten av ett fält skulle med villkoret i tillståndet innebära att det inte får spridas någon form av gödsel på cirka 0,4 ha, men med praktiska aspekter

inräknat skulle det bli 0,5 ha som berörs. Utan kvävetillförsel kommer avkastningen på marken att bli mycket låg och grödan kommer att bli så konkurrenssvag att utökad ogräsbekämpning kommer att krävas för att få någon skörd alls. Därför kommer det inte att vara ekonomiskt att bruka denna mark över huvud taget. Med en växtföljd med 50 % höstvetete och därutöver höstraps och havre skulle inkomstbortfallet i snitt bli 6 450 kr per vattentäkt och år (beräknat med följande skördenivåer och avsalupriser: höstvetete 8 ton/ha och 1 450 kr/ton, höstraps 4 ton/ha och 3 800 kr/ton, havre 8 ton/ha och 1 650 kr/ton). Begränsningen gäller för all framtid, varför den ska evighetskapitaliseras. Med en realränta över tiden på 3 % blir det evighetskapitaliserade värdet 215 000 kr per vattentäkt i inkomstbortfall med anledning av beslutat villkor.

Sammanfattningsvis är det inte miljömässigt motiverat eller skäligt att begränsa verksamheten med ett villkor som även inbegriper mineralgödsel. Ett villkor om skyddsavstånd till vattentäkt bör därför gälla stallgödsel, såsom i nuvarande tillstånd, alternativt den bredare termen organiska gödselmedel.

Länsstyrelsen i Skåne län har bestritt bifall till överklagandet och anfört i huvudsak följande.

Ett skyddsavstånd till vattentäkter vid gödselspridning syftar till att undvika påverkan på vattenkvaliteten. Det bör finnas ett skyddsavstånd till vattentäkt oavsett om det sprids fjäderfägödsel eller annat gödselmedel. Risken att gödselmedel förorenar vattentäkten får anses finnas oavsett vilket gödselmedel som används, utifrån bland annat smittoämnen och nitrat.

SGU har i rapport 2015:13 analyserat jordbrukspåverkan på grundvatten. I analysen har SGU bland annat gjort en genomgång av nitratanalyser från tre olika grundvattenkemiska databaser. Analyserna har ställts i relation till markanvändning, jordartsförhållanden, brunnstyp och grundvattenkemiska förhållanden. Av figur 16 på s. 18 i rapporten framgår att närhet till jordbruksmark spelar roll vad gäller uppmätta nitrathalter i enskilda brunnar.

Hälsoeffekter av gödselmedel (bl.a. nitrat) i grundvatten är dokumenterade i bland annat rapporten *Quality Unknown: The Invisible Water Crisis 2019* från Världsbanken. I rapporten belyses bland annat konstgödselns påverkan på vattenkvaliteten och de hälsoeffekter som kan uppkomma.

Frågan om skyddsavstånd gentemot vattentäkt och huruvida villkoret ska reglera stallgödsel eller gödselmedel har behandlats av Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) i mål M 5175-18. MÖD ansåg att villkor för skyddsavstånd gentemot vattentäkt skulle avse gödselmedel och fastställde ett skyddsavstånd på 75 meter.

I avgörandet MÖD 2006:6 anförs följande: ”Hur än verksamhetsutövaren väljer att avgränsa sin ansökan om tillstånd, måste resultatet av tillståndsmyndighetens samlade prövning täcka alla centrala frågor så att det finns förutsättningar att föreskriva villkor i alla delar som är relevanta från miljösynpunkt.”

Vid en jämförelse med bolagets befintliga spridningsarealer och brunnsarkivet så är det endast ett fåtal brunnar markerade i området. Villkoret kan således inte anses onödigt betungande. Avstånd till vattentäkt är något som bör beaktas vid arrende eller inköp av ny spridningsareal.

Det bör således utifrån försiktighetsprincipen finnas ett skyddsavstånd till vattentäkter vid spridning av gödselmedel. Länsstyrelsen överlåter till domstolen att avgöra ett skäligt avstånd.

Miljö- och tillståndsnämnden i Ängelholms kommun har medgett ändring av villkor 11 i enlighet med Erik Larssons yrkande och anfört i huvudsak följande. Erik Larssons verksamhet är tillståndspliktig enligt 2 kap. 1 § miljöprövningsförordningen utifrån den djurhållning som bedrivs. Djurhållningen ger upphov till stora mängder stallgödsel. De villkor i tillståndet som berör växtodlingen bör utformas med avseende på att reglera den fjäderfägödsel som uppkommer i verksamheten.

Jordbruksverket har tillstyrkt bifall till överklagandet och anfört i huvudsak följande. I beslutet framgår inte varför MPD menar att det finns behov av ett striktare villkor än det som Erik Larsson själv föreslagit. Det är inte generellt motiverat med ett skyddsavstånd på 50 meter runt alla vattentäkter. Risken för att gödselspridning ska påverka en vattentäkt och vilken konsekvens denna påverkan har beror på flera olika faktorer, t.ex. följande:

- Vad för slags vattentäkt det handlar om. Gäller det dricksvatten eller vatten för andra ändamål?
- Om det är en borrarad eller grävd brunn
- Hur vattentäkten är placerad i förhållande till spridningsarealen (uppströms/nedströms, eventuella höjdskillnader i terrängen)
- Vilken jordart marken består av
- Vilken sorts gödsel det är som sprids. Om stallgödsel eller slam sprids nära en dricksvattentäkt kan det innebära risker från smittskyddssynpunkt som motiverar ett större skyddsavstånd än för mineralgödsel.
- Vilken spridningsteknik som används. Om gödseln myllas eller brukas ner i samband med spridning minskar risken för ytavrinning.

Först efter att dessa faktorer beaktats är det möjligt att värdera skyddsavståndet.

Havs- och vattenmyndigheten och **Trafikverket** har avstått från att yttra sig över överklagandet.

DOMSKÄL

Tillstånd får enligt 16 kap. 2 § MB förenas med villkor. Syftet med sådana villkor är att begränsa påverkan på miljö och hälsa från den tillståndsgivna verksamheten. Villkor kan därmed endast föreskrivas avseende sådant som omfattas av eller är en följd av den aktuella verksamheten.

Erik Larsson har sökt och fått tillstånd för djurhållning avseende fjäderfä. Inom denna verksamhet uppkommer fjäderfägödsel. Villkor beträffande skyddsavstånd till vattentäkter vid spridning av denna gödsel kan såldes föreskrivas. Det är däremot inte möjligt att förena det aktuella tillståndet med villkor avseende spridning av

andra gödselmedel som Erik Larsson använder inom sin verksamhet med växtodling.

Det har således inte funnits förutsättningar för att reglera skyddsavståndet till vattentäkter vid spridning av gödselmedel generellt på det sätt som MPD har gjort i sista meningen i villkor 11. Nämnad mening ska därför ändras i enlighet med Erik Larssons yrkande, på sätt som framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 18 juni 2020.

Lena Pettersson

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Lena Pettersson, ordförande, och tekniska rådet Viktor Forsell. Föredragande har varit beredningsjuristen Charlotte Engell.

2019-10-17

551-414-19

1292-91-801

Erik Larsson
Åstorpsvägen 197
262 95 Ängelholm

VÄXJÖ TINGSRÄTT
3:2

AKTBILAGA 24
INKOM: 2019-11-22
MÅLNR: M 5515-19
AKTBIL: 2

Tillstånd enligt miljöbalken till djurhållande verksamhet, Ängelholms kommun

Verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251): 1.10 -i
Verksamhet enligt 1 kap 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250): 6.6a

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne lämnar med stöd av 9 kap. miljöbalken **Erik Larsson**, nedan kallat sökanden, tillstånd till befintlig och utökad verksamhet med djurhållning på fastigheten Spannarp 1:3 i Ängelholms kommun.

Tillståndet gäller för anläggning för djurhållning motsvarande högst 500 000 platser för slaktkyckling. Tillståndet medger även att djurslaget kan bytas ut mot något av nedanstående alternativ:

Produktion	Antal platser
Unghöns	200 000 platser
Kalkon	230 000 platser
Föräldradjur för slaktkycklingproduktion (kläckägg)	143 000 platser

Uppförande av nya stallbyggnader ska ske i enlighet med placeringsalternativ 1 på fastigheten Spannarp 1:3, se situationsplan bilaga 2.

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

2019-10-17

551-414-19

1292-91-801

Villkor:

Allmänt

1. Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden angivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt uppgivit eller åtagit sig i ärendet.

Lagring och spridning av gödsel

2. Hantering av gödselmedel och fodermedel ska ske på sådant sätt att läckage och spill till omgivningen inte kan ske och så att olägenheter inte uppkommer för närboende eller miljön. Om eventuellt spill ändå uppstår ska detta tas om hand omedelbart.
3. För att begränsa avgången av ammoniak ska lagring av fast fjäderfågödsel ske på tät platta och under tak eller annan likvärdig tät täckning, som förhindrar uppfuktning och minskar vindpåverkan. Ytvatten ska förhindras från att rinna till gödselplattan.
4. Fjäderfågödsel får inte lagras i stuka i fält. Under perioden mars till oktober får fjäderfågödsel tillfälligt, vid omlastning av gödsel i samband med spridning, lagras direkt på marken i högst tre veckor på det fält där gödseln ska spridas. Tillfällig lagring i fält ska ske på torr och jämn plats med liten risk för utlakning genom markprofilen, översvämning, ansamling av vatten eller hög grundvattennivå under lagringstiden. Avståndet till bostadshus, vattendrag, dike och vattentäkt ska vara minst 150 meter. Lagringsplatsen ska flyttas inom fältet vid återkommande lagring på samma fält. Stukan ska vara väl samlad med så liten yta som möjligt.
5. Innehållet av växtnäring (kväve, fosfor, kalium) och torrsubstanshalt i fjäderfågödsel ska bestämmas genom analys eller balansberäkning. Analysen eller balansberäkning ska användas som underlag vid spridning eller vid avyttring av fjäderfågödseln. Analys eller balansberäkning av gödselmedlet ska ske minst en gång per år.
6. Journal ska föras avseende spridning av gödselmedel och minst omfatta uppgifter om datum, mängd, skifte och typ av gröda.
7. Skriftliga avtal ska upprättas för avyttring av fjäderfågödsel som inte ska spridas på mark som verksamhetsutövaren äger eller arrenderar (egen spridningsareal). Den egna spridningsarealen samt den spridningsareal som de skriftliga avtalen omfattar ska som minst motsvara det totala behovet av spridningsareal för den mängd fjäderfågödsel som djurhållningen ger upphov till. Om fjäderfågödseln går till annan avsättning ex. till biogas ska detta redovisas i avtal.

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

8. Markkartering ska göras minst en gång vart tionde år. En växtnärbalans avseende kväve, fosfor och kalium ska upprättas för verksamheten minst en gång vart tredje år.
9. Spridningsareal med P-AL klass V får tillföras högst 15 kg P/ha och år förutsatt att marken har låg fosformättnadsgrad och hög fosforbindningskapacitet. På arealer med P-AL klass IVB får fosfortillförseln som genomsnitt under en femårsperiod högst motsvara bortförseln med skörden.
10. Längs vattendrag och öppna vattenytor ska det finnas gräsbevuxna skyddszoner vars bredd ska anpassas efter risken för ytavrinning, dock minst sex (6) meter. Skyddszonerna får brytas för ny insådd högst en gång vart femte år eller om tillsynsmyndigheten bestämmer annat. Gödsling och besprutning med bekämpningsmedel får ej ske inom skyddszonerna. Villkoret ska vara uppfyllt senast ett år efter tillståndet har tagits i anspråk.
11. Spridning av fjäderfågödsel får inte ske närmare vattendrag eller andra öppna vattenytor än 10 meter. Spridning av fjäderfågödsel ska inte ske närmare enskilt beläget boningshus än 50 meter utan innehavarens medgivande eller närmare än detaljplanelagt område än 300 meter utan tillsynsmyndighetens godkännande. Spridning av gödselmedel får inte ske närmare vattentäkt än 50 meter.
12. Tvätt- och spolvatten från rengöring av stallarna, samt förorenat vatten från hårdgjorda ytor, ska omhändertas så att det inte medför förorening av yt- eller grundvatten. Lagringskapaciteten för tvätt- och spolvatten ska vara minst 6 månader. Spridning av tvätt- och spolvatten får ske på åkermark endast under perioder då biologisk aktivitet finns i marken. Tvätt- och spolvatten får inte spridas på vattenmättad, översvämmad, snötäckt eller frusen mark.
13. Spridning av fjäderfågödsel ska ske under så få och koncentrerade perioder som möjligt. Tidpunkten för spridning av fjäderfågödsel ska anpassas till sådana väder- och vindförhållanden som minskar risken för luktolägenheter och ammoniakavgång. Spridning får inte heller ske på lördagar, söndagar, helgafnar och helgdagar. Tillsynsmyndigheten får medge undantag om det föreligger särskilda skäl.
14. Innan förändringar sker av hanteringen av gödselmedel, tvätt- och spolvatten eller aska, ska information lämnas till tillsynsmyndigheten.

2019-10-17

551-414-19

1292-91-801

Ljud

15. Ljud från verksamheten, inklusive transporter inom verksamhetsområdet, får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:

50 dB(A)	vardagar	kl. 06.00 - 18.00
45 dB(A)	lördagar, söndagar och helgdagar	kl. 06.00 - 18.00
45 dB(A)	kvällstid	kl. 18.00 - 22.00
40 dB(A)	natttid	kl. 22.00 - 06.00

Den momentana ljudnivån vid bostäder nattetid får inte överstiga 55 dB(A).

De angivna begränsningsvärdena ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar eller immissionsmätningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för faktisk drifttid under de tidsperioder som anges ovan, dock minst en timme. Kontroll ska ske vid förändringar i verksamheten som kan medföra ökade ljudnivåer och när tillsynsmyndighetens begära det.

Kemiska produkter

16. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras så att spill och läckage inte kan nå avloppsledningarna eller omgivningen. Förvaring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på yta som är ogenomsläpplig för de aktuella ämnena och försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt vara utformad så att nederbörd inte ansamlas. Uppsamlingsvolymen inom respektive yta ska minst motsvara den största behållarens volym plus tio procent av övriga behållares volym. Vid förvaring utomhus ska skydd finnas mot påkörning. Absorptionsmedel ska finnas lättillgängligt vid förvaringsplatsen.

Rökgaser och aska

17. Partiklar i rökgaserna från fastbränslepannan ska avskiljas med en reningsteknik motsvarande minst en väl fungerande multicyklon. Villkoret ska kontrolleras genom regelbunden kontroll samt dokumentation av reningssystemets funktion och genomförda servicearbeten. Mätning av partikelhalt ska göras när tillsynsmyndigheten begär det.
18. Samråd med tillsynsmyndigheten och analys av tungmetallinnehåll samt näringsämnen (P, Ca, Mg och K) ska ske innan aska från fastbränslepannan får spridas på jordbruksmark. Detta ska ske före första spridningen av aska och sedan vid de tillfällen som någon förändring skett som kan leda till ändrat askinnehåll. Spridning får endast ske på mark som sökanden har rådighet över och på sådant sätt att olägenheter inte uppkommer.

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

Kontroll av verksamheten

19. Kontroll av verksamhetens påverkan på recipienten ska ske. Förslag till recipientkontrollprogram ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast tre (3) månader från det att tillståndet tas i anspråk.
20. För verksamheten ska finnas ett kontrollprogram som, utöver vad som föreskrivs i villkoret ovan, möjliggör en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Förslag till kontrollprogram ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast tre (3) månader efter det att tillståndet tagits i anspråk.

Återställning

21. Senast sex (6) månader innan verksamheten i sin helhet eller i någon väsentlig del slutligt avvecklas ska en plan för avveckling upprättas och lämnas till tillsynsmyndigheten. Planen ska minst omfatta omhändertagande av lagrade kemiska produkter och avfall, inklusive farligt avfall, samt förslag till undersökning av de föroreningar som verksamheten kan ha gett upphov till.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen överlåter åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor avseende:

- hantering av släckvatten från brandbekämpning,
- hantering av aska från fastbränslepanna, utöver vad som anges i villkor 18,
- åtgärder för att minimera olägenheter i form av lukt och
- kontroll av verksamheten med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod.

Igångsättningstid

Den med tillståndet avsedda verksamheten ska ha satts i gång senast fem (5) år efter tillståndet vunnit laga kraft annars förfaller tillståndet.

Sökanden ska meddela Länsstyrelsen Skåne och tillsynsmyndigheten när tillståndet tas i anspråk och när verksamheten sätts igång.

Förordnande om tidigare tillstånd

När detta tillstånd tas i anspråk upphör det av Miljöprövningsdelegationen tidigare meddelade tillståndet, dnr. 551-29706-13, att gälla.

2019-10-17

551-414-19

1292-91-801

Verkställighet

Detta beslut får tas i anspråk när det har vunnit laga kraft.

Delgivning och överklagande

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Miljöprövningsdelegationen beslutar att delgivning ska ske genom kungörelse.

BESLUT OM KUNGÖRELSEDELGIVNING samt HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 3.

Innehållsförteckning

Beslut	1
Villkor:	2
Delegationer	5
Igångsättningstid	5
Förordnande om tidigare tillstånd	5
Verkställighet	6
Delgivning och överklagande	6
Redogörelse för ärendet	9
Bakgrund	9
Tidigare tillståndsbeslut	9
Samråd	9
Ärendets handläggning	9
Ansökan med yrkanden, åtagande och förslag till villkor	10
Sökandens beskrivning av verksamheten och miljökonsekvensbeskrivning	14
Befintlig och planerad verksamhet	15
Miljökonsekvensbeskrivning	15
Lokalisering och planförhållanden	15
Närboende	16
Riksintresse och skyddade områden	16
Hantering av gödsel	17
Ljud	18
Utsläpp till vatten	18
Användning av vatten	20
Utsläpp till luft	20
Transporter	21
Energianvändning	21
Avfallshantering	22
Yttranden	22
Länsstyrelsen	22
Trafikverket	22
Miljö- och tillståndsnämnden	22

2019-10-17

551-414-19

1292-91-801

Naturskyddsföreningen i Ängelholm	23
E.ON Energidistribution AB.....	24
Sökandens bemötanden av yttranden.....	25
Miljöprövningsdelegationens bedömning.....	28
Miljökonsekvensbeskrivning	28
Statusrapport.....	28
Tillåtlighet	28
Prövningens omfattning	28
Huvudsaklig miljöpåverkan och påverkan på miljökvalitetsmål.....	28
Industriutsläppsdirektivet	29
Lokalisering och planfrågor	29
Miljökvalitetsnormer	31
Hushållning och kretslopp.....	31
Produktval	32
Motivering av villkor	32
Delegationer	38
Igångsättningstid.....	38
Verkställighetsförordnande.....	39
Sammanfattning	39

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Sökanden är idag specialiserade på produktion av slaktkyckling och ser det därför som en naturlig utveckling av verksamheten att i framtiden växa inom området fjäderfä. För gårdens framtid behövs en stor och stabil produktion att ekonomiskt stötta sig på. Att driva Spannarps Säteri innebär att förvalta ett stort kulturarv, vilket är kostsamt och kräver en lönsam verksamhet. Sökanden bedriver idag slaktkycklingproduktion, växtodling och skogsbruk.

Tidigare tillståndsbeslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne lämnade den 30 april 2015 551-29706-13 tillstånd enligt miljöbalken till djurhållande verksamhet för djurproduktion omfattande 225 000 platser slaktkycklingar.

Samråd

Samråd har skett med Länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och med de enskilda som har antagits bli särskilt berörda av verksamheten. Samrådet har skett genom annonsering i ortspressen och via direktinformation.

Eftersom samrådet påbörjats före den 1 januari 2018 har den numera upphävda förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar tillämpats. Verksamheten anges i 3 § i denna förordning och ska därför antas medföra betydande miljöpåverkan.

Samråd med en utökad krets har genomförts med Trafikverket, Naturvårdsverket, Jordbruksverket, Havs- och vattenmyndigheten, Naturskyddsförening och Ängelholms kommun och Vegeås Vattendragsförbund.

Ärendets handläggning

Sökandens tillståndsansökan kom in den 4 januari 2019. Till ansökan har fogats en miljökonsekvensbeskrivning. Ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen kungjordes den 31 maj 2019. Inga synpunkter har kommit in från allmänheten.

Miljöprövningsdelegationen har genomfört remissförfarande med Miljö- och tillståndsnämnden i Ängelholms kommun, Samhällsbyggnadsnämnden i Ängelholms kommun, Ängelholms kommun, Länsstyrelsen, Vegeås Vattendragsförbund, Trafikverket, E.ON Energidistribution AB och Naturskyddsföreningen i Ängelholm.

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

Yttrande har inkommit ifrån Miljö- och tillståndsnämnden i Ängelholms kommun, Länsstyrelsen, E.ON Energidistribution AB, Trafikverket och Naturskyddsföreningen i Ängelholm

Sökanden har beretts tillfälle att bemöta de yttranden och remissvar som kommit in.

Ansökan med yrkanden, åtagande och förslag till villkor

Sökanden har yrkat att.

I första hand:

- Tillstånd enligt miljöbalkens 9 kap. ska ges till anläggning för djurhållning motsvarande 500 000 platser för fjäderfä.
- Verksamheten får alternera mellan fjäderfäslagen slaktkyckling, unghöns, kalkon och föräldradjur för slaktkycklingproduktion, s.k. kläckägg.
- Uppförande av två nya stallbyggnader motsvarande totalt 10 000 m² enligt placeringsalternativ 1.
- Verksamheten får vid igångsättning slutligen välja fastighet för utökning, Spannarp 1:3 eller Spannarp 1:4.

I andra hand:

- Tillstånd enligt miljöbalkens 9 kap. ska ges till anläggning för djurhållning motsvarande 500 000 platser för slaktkyckling.
- Uppförande av två nya stallbyggnader motsvarande totalt 10 000 m² enligt placeringsalternativ 1.
- Verksamheten får vid igångsättning slutligen välja fastighet för utökning, Spannarp 1:3 eller Spannarp 1:4.

Om Miljöprövningsdelegationen inte finner att dessa första- eller andrahandsalternativ kan ges tillstånd ser sökanden även andra genomförbara alternativ. Dessa är, utan inbördes rangordning:

Alternativ A:

- Tillstånd enligt miljöbalkens 9 kap. ska ges till anläggning för djurhållning motsvarande 500 000 platser för fjäderfä.
- Verksamheten får alternera mellan fjäderfäslagen slaktkyckling, unghöns, kalkon och föräldradjur för slaktkycklingproduktion, s.k. kläckägg.
- Uppförande av två nya stallbyggnader motsvarande totalt 10 000 m² enligt placeringsalternativ 1 på Spannarp 1:3.

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

Alternativ B:

- Tillstånd enligt miljöbalkens 9 kap. ska ges till anläggning för djurhållning motsvarande 500 000 platser för fjäderfä.
- Verksamheten får alternera mellan fjäderfäslagen slaktkyckling, unghöns, kalkon och föräldradjur för slaktkycklingproduktion, s.k. kläckägg.
- Uppförande av två nya stallbyggnader motsvarande totalt 10 000 m² enligt placeringsalternativ 1 på Spannarp 1:4.

Alternativ C:

- Tillstånd enligt miljöbalkens 9 kap. ska ges till anläggning för djurhållning motsvarande 500 000 platser för slaktkyckling.
- Uppförande av två nya stallbyggnader motsvarande totalt 10 000 m² enligt placeringsalternativ 1 på Spannarp 1:3.

Alternativ D:

- Tillstånd enligt miljöbalkens 9 kap. ska ges till anläggning för djurhållning motsvarande 500 000 platser för slaktkyckling.
- Uppförande av två nya stallbyggnader motsvarande totalt 10 000 m² enligt placeringsalternativ 1 på Spannarp 1:4.

Sökande yrkar vidare på:

- Att de föreslagna villkoren ska fastställas.
- Att miljökonsekvensbeskrivningen ska godkännas.
- Att en statusrapport inte krävs för den verksamhet som omfattas av tillståndet.
- En igångsättningstid om 7 år från det att beslut om tillstånd vunnit laga kraft.
- Att tillståndet ska kunna tas i anspråk även om det överklagas, d.v.s. verkställighetsförordnande enligt miljöbalkens 22 kap 28 § första stycket.

Sökanden har föreslagit följande villkor:

Allmänt:

- Verksamheten ska i huvudsak bedrivas i enlighet med vad sökande har angett i ansökningshandlingarna.

Lagring av fjäderfägödsel:

- Fjäderfägödsel får inte lagras i stuka i fält. Under perioden mars till oktober får fjäderfägödsel tillfälligt, vid omlastning av gödsel i samband med spridning, lagras direkt på marken i högst tre veckor på det fält där gödseln ska spridas. Tillfällig lagring i fält ska ske på torr och jämn plats med liten risk för utlakning genom markprofilen, översvämning, ansamling av vatten eller hög grundvattennivå under lagringstiden.

2019-10-17

551-414-19

1292-91-801

Avståndet till bostadshus, vattendrag, dike och vattentäkt ska vara minst 150 meter. Lagringsplatsen ska flyttas inom fältet vid återkommande lagring på samma fält. Stukan ska vara väl samlad med så liten yta som möjligt.

Effektiv växtnäringsanvändning:

- Innehållet av växtnäring (N, P, K) och torrsubstanshalt i fjäderfågödseln ska bestämmas genom analys eller balansberäkning och resultaten ska redovisas för och överlämnas till mottagaren vid avyttring av gödseln. Analysen eller balansberäkningen ska ske minst en gång per år.

Hantering av förorenat spillvatten:

- Tvätt- och spolvatten från rengöring av stallarna, samt förorenat vatten från hårdgjorda ytor, ska omhändertas så att det inte medför förorening av yt- eller grundvatten. Lagringskapaciteten för tvätt- och spolvatten ska vara minst 6 månader. Spridning av tvätt- och spolvatten får ske på åkermark endast under perioder då biologisk aktivitet finns i marken. Tvätt- och spolvatten får inte spridas på vattenmättad, översvämmad, snötäckt, frusen mark. Annat omhändertagande än ovanstående ska godkännas av tillsynsmyndigheten.

Lagring och förvaring av miljöfarliga kemiska produkter och farligt avfall:

- Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras så att spill och läckage inte kan nå avloppsledningarna eller omgivningen. Förvaring av flytande miljöfarliga kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på yta som är ogenomsläpplig för de aktuella ämnena, försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp. Uppsamlingsvolymen ska minst motsvara den största behållarens volym plus 10 procent av övriga behållares volym. Absorptionsmedel ska finnas tillgängligt vid förvaringsplatsen.

Skydds-zoner i fält:

- Längs vattendrag, vattenförande diken och öppna vattenytor ska det finnas ständigt gräsbevuxna skydds-zoner som får brytas för ny insådd högst en gång vart femte år. Skydds-zonerna ska vara ogödslade och obesprutade med kemiska bekämpningsmedel. Zonernas bredd ska anpassas efter risken för ytavrinning från fältet men minst vara 6 meter. Villkoret ska vara uppfyllt inom ett år från det att tillståndet tas i anspråk.

Skyddsavstånd vid gödselspridning i fält:

- Spridning av fjäderfågödsel får inte ske närmare vattendrag eller andra öppna vattenytor än 10 meter. Spridning får inte ske närmare enskilt beläget boningshus än 50 meter utan innehavarens tillstånd eller närmare detaljplanelagt område än 300 meter utan tillsynsmyndighetens godkännande. Spridning får inte ske närmare vattentäkt än 50 meter.

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

Tidpunkter för spridning av fjäderfågödsel:

- Spridning av fjäderfågödsel ska anpassas till väder- och vindförhållanden som minimerar risken för luktolägenheter och ammoniakavgång. Spridning av fjäderfågödsel får inte ske på helger och helgdagar med undantag av maximalt 4 helgdagar per kalenderår.

Utsläpp till luft från fastbränsleanläggning:

- Partiklar i rökgaserna från fastbränslepannor ska avskiljas med en reningsteknik motsvarande minst multicyklon.

Ljud

- Den ekvivalenta ljudnivån från verksamheten får inte överskrida följande värden vid bostäder:
50 dB(A) vardagar utom lördagar kl. 06.00-18.00
45 dB(A) lördagar, söndagar och helgdagar kl. 06.00-18.00
45 dB(A) kvällstid kl. 18.00-22.00
40 dB(A) nattetid kl. 22.00-06.00
De angivna begränsningsvärdena ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar eller immissionsberäkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för faktisk driftstid under de tidsperioder som anges ovan. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade ljudnivåer eller då tillsynsmyndigheten bestämmer.

Kontroll av verksamheten:

- För verksamheten ska finnas ett kontrollprogram som möjliggör en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter det att tillståndet tagits i anspråk.

Sökanden har åtagit sig följande skyddsåtgärder:

- Optimera utfodringen så att risken för överutfodring minimeras vilket i sin tur borgar för god resursanvändning, högre växtnäringsutnyttjande, mindre näringsförluster, lägre miljöpåverkan och lägre klimatpåverkan.
- Hålla torr och tunn ströbädd i stallet genom bra val av foder, bra rutiner mellan omgångarna gällande upptorkning efter rengöring samt övervakning och rutiner under själva uppfödningen, t.ex. avseende dricksvattensystemet, vattenförbrukningen, ventilation och värmetillförsel.
- Hantera stallgödsel utan risk för läckage till mark och vatten och tillse att det finns tillräckliga lagringsutrymmen där gödseln kan lagras torrt fram till utkörning i fält eller hämtning. Sökanden kommer att uppfylla 10 månaders lagringskapacitet, vilket man har möjlighet att göra i befintligt gödselhus och på ny gödselplatta i fält.

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

- För att underlätta behovsanpassad gödsling, i den egna växtodlingen och hos de företag som köper gödsel, ha aktuella analyser eller beräkningar av gödselns näringsinnehåll.
- På den egna spridningsarealen hålla en aktuell markkarta som visar markens status avseende fosfor, kalium och mullhalt. Idag rekommenderas i de flesta fall 10 år för fosfor och kalium.
- Regelbundet följa upp verksamheten med växtnäings- och stallbalanser. Hålla be vuxna skyddszoner utmed öppet vatten, med bredd anpassad efter risken för ytavrinning.
- Hantera och förvara aska, kadaver, avfall, kemikalier och drivmedel utan risk för spill eller läckage till mark och vatten.
- Ha kunskap om askans innehåll av näringsämnen, särskilt fosfor och kalium, samt tungmetaller.
- Hantera spolvatten utan risk för läckage till mark och vatten, vilket i sökandes fall är lagring i tät behållare med kapacitet motsvarande 6 månader. Detta bedöms på denna plats som tillräckligt för att säkerställa att spolvattnet kan spridas på biologiskt aktiv mark vid tjänliga förhållanden.
- Värdera energieffektivitet högt vid val av utrustning till stallarna.
- Använda värme producerad från bioenergi då värme utgör merparten av energiförbrukningen vid uppfödning av slaktkyckling, kalkon och unghöns. Värmebehovet är mindre vid eventuell produktion av kläckägg men det är ändå en fördel ur miljösynpunkt att den värme som behövs är fossilfri.
- Verka för låga rökgasutsläpp från fastbränslepannan genom reningsteknik motsvarande multicyklon, bra bränslekaraktär, löpande underhåll och övervakning under drift.
- Se till att infartsvägar är i gott skick för att minimera buller från transporter.
- Så långt möjligt styra transporter till dagtid.
- Journalföra all produktion, både avseende djur, foder och gödsel.
- Delta i samordnad recipientkontroll genom medlemskap i Vege ås vattenråd.
- Hålla personalen väl utbildad, välinformerad och engagerad.

Sökandens beskrivning av verksamheten och miljökonsekvensbeskrivning

Av ansökningshandlingarna och vad sökanden i övrigt angett framgår bl.a. följande:

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

Befintlig och planerad verksamhet

På Spannarp Säteri, fastigheten Spannarp 1:3, bedriver sökanden idag slaktkycklingproduktion i två moderna stallar, ett större om 6 000 m² och ett mindre om 4 000 m². Sökanden bedriver också växtodling på ca 300 ha där man odlar höstvetete, höstraps, havre och rödklöverfrövall. På ungefär halva arealen odlas höstvetete varav det mesta går som foder till kycklingarna. Idag motsvarar spridningsarealen ca hälften av producerad kycklinggödsel. För uppvärmning finns en fastbränslepanna. Det finns också ett gödselhus och en spolvattenbehållare i anslutning till befintliga stallar på säteriet. Vatten tas från det kommunala nätet. Den mark där byggnation planeras är idag åkermark.

Ansökan avser tillstånd för befintlig och utökad verksamhet på fastigheterna Spannarp 1:3 (Spannarps Säteri) och Spannarp 1:4 (Källsfält). Sökanden planerar att driva de två befintliga fjäderfästallarna samt uppföra två nya stallar för fjäderfä. Totalt planerar sökande för 20 000 m² stallyta. Det maximala antalet djur i produktionen framgår av tabell 1. Utökad produktion kommer att innebära mer lagringsutrymmen för stallgödsel och spolvatten för att uppnå 10 månaders respektive 6 månaders lagringskapacitet. Sökanden planerar att anlägga en gödselplatta på fastigheten Spannarp 1:3, längs med markvägen mellan Spannarp Säteri och gården Källsfält. För spolvatten kommer ytterligare behållare att installeras intill de nya stallbyggnaderna.

Tabell 1. Planerad djurhållning på 20 000 m² stallyta

Produktion	Antal platser
Slaktkyckling	500 000 platser, slaktvikt 1,5 kg, beläggning 36 kg/m ²
Unghöns	206 000 platser, ålder 18 v, beläggning 10 djur/m ²
Kalkon	230 000 platser, vikt 3.6- 4.5 kg, beläggning 40 kg/m ²
Föräldradjur för slaktkycklingproduktion (kläckägg)	143 000 platser, 7.5 djur/m ² (exkl. reden)

Miljökonsekvensbeskrivning

Lokalisering och planförhållanden

Spannarps Säteri (Spannarp 1:3) och Källsfält (Spannarp 1:4), där byggnation av de nya stallarna planeras, gränsar till varandra och ligger i ett utpräglat jordbrukslandskap ca 4 km sydväst om Ängelholm och 6 km nordväst om Åstorp.

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

Närmsta samhälle eller by är i väster Strövelstorp med ca 1 000 invånare, ca 3,5 km bort, och i öster Spannarps Säteri med ca 150 invånare, ca 1 km bort.

Alternativ lokalisering

Den planerade produktionen kommer att medföra nybyggnation av två stallbyggnader för fjäderfä. Sökanden har tittat på olika alternativ för lokalisering och åtgärder för att minska störningar för närboende och miljö. Utgångspunkten har varit att placera de nya stallbyggnaderna där det på ett bra sätt går att bedriva en rationell produktion och med förutsättningar för bra tillsyn och övervakning. På Spannarps Säteri på Spannarps 1:3 är det lämpligast, enligt sökanden, att fortsätta bygga på samma sätt som man gjort tidigare, i anslutning till gårdscentrum. På så sätt fås kortast ledningsdragningar och befintliga vägar, gårdsplan och andra strukturer kan utnyttjas. För sökanden är det också viktigt att i den mån det är möjligt bevara den ursprungliga gårdskärnan som den har varit, varför nya kycklingstallar helst byggs norrut, ”bort” från gården. För att vara säkrade inför framtiden har sökanden också tittat på utbyggnad på Källsfält (fastigheten Spannarps 1:4). Om branschen vid byggtillfället anser att det ur smittskyddssynpunkt inte är optimalt att utöka intill befintliga stallar vill man ha möjligheten att bygga de nya stallarna en bit ifrån. På Källsfält, Spannarps 1:4, finns ett lämpligt gårdsområde att utgå från. Källsfält ligger en bit ifrån men ändå så pass nära säteriet att den dagliga driften, med all skötsel och tillsyn, kommer att fungera bra.

Nollalternativ

Ett nollalternativ är att fjäderfäproduktionen stannar vid den omfattning den har idag. Detta är mycket sämre för företaget då utveckling och expansion är en förutsättning för gårdens överlevnad på sikt.

Närboende

Inom 500 meter från verksamhetsområdet på Spannarps Säteri (Spannarps 1:3) finns fyra bostäder vid placering av nya stall enligt alternativ 1. Detta alternativ innebär att nya stallar byggs längre från närboende än befintliga stallar. Avståndet till verksamhetsområdet är alltså detsamma som idag. De bostäder som idag ligger inom 500 meter från verksamheten är sökandes egen bostad, ett torp som man hyr ut samt två bostäder som ägs av Eriks mamma respektive syster. På Källsfält (Spannarps 1:4) finns idag ingen djurproduktion och vid byggnation enligt placeringsalternativ 1 hamnar tre bostäder inom 500 meter varav den närmsta är bostadshuset på gården som sökande hyr ut. Övriga bostäder ligger på 400 meters avstånd. Alternativ 2 på respektive gård skulle innebära att fler bostäder hamnar inom 500 meter.

Riksintresse och skyddade områden

Ingen av fastigheterna berörs av detaljplaner, bevarandeprogram eller områdesbestämmelser. Fastigheterna berörs inte av riksintressen, Natura 2000-

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

områden, naturreservat eller strandskydd. Verksamhetsområdet ligger också så pass långt (7 respektive 6,3 kilometer) från Skälderviken att de Natura 2000-områden som finns där inte kommer att påverkas av utökad djurproduktion. Även utan hänsyn till det stora avståndet, ser sökanden ingen direkt koppling mellan verksamheten och de arter och biotoper som områdesskyddet avser. På gårdarna finns objekt med generella biotopskydd att ta hänsyn till, exempelvis åkerholmar, småvatten och alléer. Placeringsalternativen har dock valts så att dessa inte ska påverkas.

För Ängelholms kommun finns ett naturvårdsprogram från 2010. I naturvårdsprogrammet lyfter man fram Spannarpsparken med motiveringen att parken innehåller många träslag och att det finns grova träd med håligheter och mulm. Stora värden ligger också i alléerna och de gamla byggnaderna på gården. Även betesmarkerna väster om gården ingår.

Vid förra tillståndsprövningen 2015 fanns även uppgifter om att Spannarpsparken ingick i ett regionalt naturvårdsprogram. Länsstyrelsen angav då klass 3, vilket innebär den lägsta klassen. Det fanns då också noteringar om att det hittats rödlistade lavar på träd i Spannarpsparken. Vad gäller rödlistade lavar finns i Artportalen två inrapporterade fynd från Spannarpsparken under 2000-talet, som dock inte är validerade. Arterna är stiftklotterlav, rödlistekategori NT (nära hotad), 1 st. funnen 30 november 2017 och matt pricklav, rödlistekategori NT (nära hotad), 2 st. funna 12 april 2012.

Sökandens samlade bedömning är att de intressen som det kommunala naturvårdsprogrammet vill värna om inte kommer att påverkas av planerad byggnation och verksamhet eftersom det inte påverkar skötseln av Spannarpsparken.

Hantering av gödsel

Lagring av gödsel

Oavsett vilken typ av fågel som kommer att produceras kommer stallgödseln att lagras under hela uppfödningstiden som en ströbädd på stallgolv. Utgödsling kommer att ske efter varje uppfödningssomgång vilket kommer att innebära efter ca 35 dagar vid slaktkycklingproduktion, efter ca 130 dagar vid unghönsproduktion och efter ca 80 dagar vid kalkonproduktion. Vid produktion av kläckägg sker utgödsling när stallet töms vilket blir efter ca ett år. Utgödsling kommer fortsatt att ske med lastmaskin och därefter torrsopning. Det befintliga gödselhuset står på en gjuten platta som är 1 050 m² stor. Runt gödselplattan finns en 1,5 meter hög stödmur på tre sidor. Kycklinggödseln lagras idag med i genomsnitt 2,5 meters höjd men kan lagras högre. Detta innebär att gödselhuset, enligt sökanden, rymmer minst 2 625 m³ och troligen mer. Vid utökad produktion behövs som mest ca 3 250 m³ lagringskapacitet. Sökanden kommer därför att bygga ut gödsellagringen med en gödselplatta om ca 500 m². Vid utbyggnad på Spannarps Säteri (Spannarps 1:3)

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

kommer gödselplattan troligen att byggas på en yta mellan Spannarp och Källsfält. Vid utbyggnad på Källsfält (Spannarp 1:4) byggs lagringsplattan troligen på gårdsområdet, väster om de planerade stallarna på minst 50 meters avstånd från närmsta stallbyggnad.

Spridning av gödsel

Verksamheten kommer att producera gödsel motsvarande ca 13–42 ton fosfor beroende på produktionsform. Enligt grundbestämmelserna om 22 kg fosfor per hektar och år i genomsnitt över 5 år motsvarar detta ca 600–1 900 hektar spridningsareal. Fosforproduktionen är lägst vid uppfödning av unghöns och högst vid uppfödning av kalkon. Vid slaktkycklingproduktion så som den bedrivs idag kommer utökad produktion medföra ca 28 ton fosfor vilket innebär ca 1 270 hektar spridningsareal. På odlingsarealen som idag finns på gården, ca 320 hektar, sprids ca 800 ton fjäderfågödsel. Resterande gödselmängd säljs till omkringliggande gårdar och till en gödsel förmedling. Med utökad produktionen kommer en större andel att säljas. Gårdens odlingsmarker består av varierande jordmån med allt från styv lera till lättare sandjordar. Jordarnas fosforvärden ligger i klass 3. Längs vattendrag, vattenförande diken och öppna vattenytor finns sex meter breda gräsbevuxna skyddszoner.

Ljud

Tillfälliga ljud från anläggningen uppstår i samband med transporter och vid tömning av stallarna. Regelbundna ljud är främst förknippade med ventilationsfläktarna. Huvuddelen av ventilationen kommer liksom idag att ske med hjälp av fläktar i stallet som har utsläpp via trummor på taken och dessa hörs inte mer än strax intill stallet. Som komplement kommer det liksom idag att finnas vägghängda fläktar, s.k. sommarfläktar, som går in vid stort ventilationsbehov, t.ex. varma sommandagar då djuren är stora. Dessa fläktar placeras ofta på gavlarna och genererar därför mer ljud. För både Spannarp Säteri (Spannarp 1:3) och Källsfält (Spannarp 1:4) ligger placeringsalternativ 1 på så stort avstånd från närboende att ljud från stallbyggnaderna inte kommer att medföra störning. På Källsfält passerar transporterna ett bostadshus utmed infartsvägen varför det kommer vara viktigt att vägen rustas upp.

Utsläpp till vatten

Grundvattenförekomst

Fastigheterna ligger inom ett område med sedimentär grundvattenförekomst, Ängelholm-Ljungbyhed, SE622920-131761. Vattenmyndigheten har bedömt att både kemisk och kvantitativ status är god. Eftersom verksamheten inte kommer att använda eget vatten finns ingen påverkan till följd av vattenuttag. Det används få kemikalier i djurproduktionen och dessa hanteras inomhus. I övrig verksamhet på gården används växtskyddsmedel och verkstadskemikalier men dessa förvaras och

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

hanteras på säkert sätt enligt lagkrav och rekommendationer. Aska och stallgödsel lagras i utrymmen utan risk för läckage och sprids på åkermark.

Ytvattenförekomst

Både gårdsområden och åkermark ligger inom Vege å huvudavrinningsområde och delavrinningsområdet Havet-Hasslarpsån, SE623451-131417. Vege ås avrinningsområde omfattar ca 50 000 hektar och sträcker sig från Söderåsen till Skälderviken och berör Svalövs, Bjuvs, Helsingborgs, Åstorps, Klippans och Ängelholms kommuner. Vege å mynnar i Skälderviken vid Utvälinge, söder om Ängelholm.

Vattenmyndigheten bedömer att Vege å i sin sista del innan utloppet i Skälderviken, delen Havet-Hasslarpsån, har dålig ekologisk status och god kemisk status om kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE, flamskyddsmedel) utesluts.

Dagvattenmängden från anläggningen efter utökning kommer vid byggnation på Spannarps Säteri (Spannarp 1:3) att bli 32 000 m³ och om byggnationen sker på Källsfält (Spannarp 1:4) att bli 16 000 m³. Dagvatten från gårdsområdet på Spannarps Säteri (Spannarp 1:3) samlas idag upp i ett system av dammar runt gården innan det går ut i dräneringssystemet. Dräneringssystemet tillhör dikningsföretaget Spannarp-Norra Varalöv. Bortom detta finns ytterligare dikningsföretag längs vägen innan dräneringssystemet mynnar i Varbäcken väster om Nya Vilhelmsfält. Strax väster om Spannarp-Norra Varalöv ansluter Norra Varalövs dikningsföretag I och II. Därefter Annedals dikningsföretag. I anslutning till mynningen i Varbäcken finns flera dikningsföretag, Dikning i Petersgård, Sandåkra och Nya Vilhelmsfält, Petersgårds floddike samt Varbäckens nygrävningsföretag. Varbäcken är ett mindre biflöde som ansluter till Vege å vid Vegeholm. Sammantaget finns runt säteriet ca 1,2 hektar dammar vilket innebär att dagvatten samlas upp och fördröjs innan det når dräneringssystemet. Vid eventuell utbyggnad på säteriet kommer dagvattnet att hanteras på liknande sätt. Vid byggnation på Källsfält kommer dagvattnet från gårdsområdet att ledas till en damm och därefter vidare till dräneringssystemet. Dräneringssystemet berör enbart sökandens fastighet och mynnar i den öppna bäcken i norr.

Vad gäller föroreningar i dagvattnet är påverkan från verksamheten liten eftersom all lagring och hantering av gödsel, kemikalier, farligt avfall, kadaver och aska sker i säkra utrymmen och med bra rutiner. Där byggnation planeras finns ingen risk för översvämning vid extrema skyfall. Vid eventuell brand i stallarna kommer merparten av släckvattnet att hamna inne i byggnaden och därmed i spolvattenbehållaren. Den mindre del av släckvatten som kommer utanför stallbyggnaderna kommer att via dagvattenbrunnar nå uppsamlingsdammarna.

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

Användning av vatten

Av erfarenhet vet sökanden att grundvattnet på platsen inte har rätt kvalitet som dricksvatten till fjäderfä. Vatten till utökad verksamheten kommer därför att tas från det kommunala ledningsnätet, precis som i dag. Dricksvattenförbrukningen per dygn blir högst vid produktion av kalkon och slaktkyckling, och då i samband med att djuren närmar sig slakt. Dygnsförbrukning beräknas då uppgå till som mest ca 120 m³.

Utsläpp till luft

Ammoniakavgång

Ammoniakemissionerna från verksamheten kommer efter utökning att uppgå till ca 9 500–31 000 kg kväve från stall och lagring, se tabell 2, beroende på produktionsform. Lägst ammoniakavgång uppstår vid produktion av unghöns och slaktkyckling och högst vid produktion av kläckägg och kalkon. Vid slaktkycklingproduktion så som den bedrivs idag kommer utökad produktion medföra ca 14 500 kg kväve i form av ammoniak.

Tabell 2. Emission av ammoniak från stall och gödsellagring

Ammoniakförlust (kg)	Slaktkyckling	Unghöns	Kalkon	Kläckägg
Stall	6 550–7 340	4 200	12 100	20 600–22 950
Lagring	8 090–9 080	5 300	8 170	7 400–8 250
Totalt	14 540–16 420	9 500	20 270	28 200–31 200
Ökning jfr dagens produktion	+ 7 270–9150	+2 230	+13 000	+ 20 730–23 930

Det högsta värdet avser kläckägg och det lägsta värdet uppfödning av frigående unghöns. Produktion av slaktkyckling, som är den produktion sökanden planerar för idag, beräknas ge ca 14 000–16 000 kg ammoniakkväve. Den högre avgången om man tillämpar delutplock och den lägre vid normal produktion. Jämfört med dagens produktion medför utökad slaktkycklingproduktion en ökning med ca 7 000–9 000 kg kväve.

Biobränslepanna

Nuvarande fastbränslepanna har en kapacitet på 1 MW. Det är en kombinerad halm- och flispanna som matas kontinuerligt via två separata inmatningslinjer. Pannan står i ett separat pannrum och värmen leds till stallarna via kulvertar i marken. Vid eventuella driftsstopp finns en reservoljepanna kopplat till värmesystemet. En ny förordning om medelstora förbränningsanläggningar trädde i kraft den 1 juni 2018. Förordningen innebär att befintliga pannor från 1 januari 2029 omfattas av krav på registrering och mätning vart fjärde år samt från 1 januari 2030 av begränsningsvärden för rökgasutsläpp. Då förordningen gäller utöver befintliga tillstånd anser sökanden att särskilda villkor kring pannan och rökgasutsläpp inte är

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

relevant. Sökanden har åtagit sig ett funktionskrav i form av att pannan ska vara utrustad med en reningsteknik som minst motsvarar multicyklon. Detta åtagande anser sökanden vara tillräckligt under övergångsperioden.

Luktande ämnen

Lukt från fjäderfästallar kan uppstå i samband med utgödsling eller då ventilationen måste gå för fullt, t.ex. vid varmt väder och då fåglarna är stora. Lagring av fjäderfägödsel upplevs, enligt sökanden, sällan ge upphov till lukt så länge gödseln är orörd. Ofta är det spridning av gödsel som upplevs ge mest olägenheter. Sökanden har bl.a. rutiner och åtgärder som bidrar till torr ströbädd i stallet. Lagring av gödseln sker under tak eller täckning vilket begränsar luftrörelserna över gödselytan.

Transporter

Transporter av foder och djur till och från anläggningen kommer att ske med lastbilstransport. Både till Spannarps Säteri (Spannarp 1:3) och till Källsfält (Spannarp 1:4) är anslutningen till statlig väg befintlig och anpassad till tung trafik. Ökad slaktkycklingproduktion är den produktionsform som kommer att ge upphov till störst ökning av transporter. Om planerad utökning av slaktkycklingproduktionen sker på Spannarps Säteri (Spannarp 1:3) kommer verksamheten att ge upphov till 822 ekipage per år dvs. 16 ekipage i veckan (32 transportrörelser i veckan). Detta innebär i genomsnitt ytterligare 16 transportrörelser i veckan.

Om utökningen sker på Källsfält (Spannarp 1:4) kommer planerad utökning ge upphov till 356 ekipage per år (712 transportrörelser) till Källsfält vilket innebär 7 ekipage i veckan. Till Spannarps Säteri (Spannarp 1:3) kommer antalet ekipage då att öka med 86 ekipage per år (172 transportrörelser).

För de statliga vägar som berörs är omfattningen av transporter i sökandes verksamhet liten jämfört med den trafik som finns på vägarna idag. Data från Trafikverket visar att det på väg 1776 i en punkt på väg in till Spannarps by i genomsnitt kör ca 430 fordon per dygn, varav 30 är lastbilar. Det är troligt att denna trafik kommer från eller är på väg till väg 112, d.v.s. passerar infarten till Spannarps säteri. En del trafik svänger troligen av in på väg 1771. Denna passerar då inte mätpunkten på väg 1776. På väg 1771 finns mätningar längre norrut, när man passerat avfarten till Källsfält. Dessa visar att det passerar ca 280 fordon per dygn, varav 15 är lastbilar.

Energianvändning

Sökanden lät göra en energikartläggning 2017. Planerad energiförbrukning kommer, med utökning av slaktkycklingar, med planerad produktion att uppgå till 7 GWh

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

årligen. Nuvarande förbrukning ligger på 3,6 GWh. Vid kartläggningen gavs förslag på åtgärder såsom succesivt byte till LED-belysning, effektivare fläktar, styrning av belysning i ekonomibyggnader, sparsam körning samt att använda motorvärme på lastmaskinen vintertid. Tillsammans skulle detta ge en energibesparing på ca 1 procent.

Avfallshantering

Ett fåtal avfallslag uppkommer i verksamheten. Farligt avfall är ytterst lite, främst lysrör. Av icke farligt avfall uppkommer små mängder plast och papper, vilket läggs i containrar för brännbart avfall på gården. Dessa töms med jämna mellanrum av godkänd entreprenör. Det farliga avfallet utgörs av lysrör, som körs av gårdens personal till NSR för omhändertagande. Mängden kadaver kommer att uppgå till ca 120 000 stycken. Kadavren förbränns eller hämtas av Svensk Lantbrukstjänst.

Yttranden

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har ingen erinran mot att tillstånd meddelas. Länsstyrelsen har föreslagit villkor för bl.a. spridning och hantering av gödsel, utsläpp från fastbränslepannan, spridning av aska och skyddsavstånd mot vattenytor. Länsstyrelsen anser att 20 meter fortfarande (enligt nuvarande tillstånd) ska gälla som skyddsavstånd gentemot vattendrag eller andra öppna vattenytor vid gödselspridning. För att minska risken för olägenheter anser Länsstyrelsen att gödselspridning ska utföras vid så få och koncentrerade tillfällen som möjligt och inte på lördagar, söndagar, helgdagsaftnar och helgdagar. Länsstyrelsen anser att journal ska föras så att verksamheten kan visa att villkor angående spridningstillfällen och gödselmängder följs.

Trafikverket

Trafikverket har inga synpunkter på sökt åtgärd.

Miljö- och tillståndsnämnden

Miljö- och tillståndsnämnden tillstyrker sökandens första- och andrahandsyrkande. Nämnden anser att gödseln på gödselplattan bör lagras på ett sådant sätt att nederbörd eller annat vatten förhindras nå gödseln. Vidare anser nämnden att när den gjutna plattan med uppsamling, som enligt ansökan ska uppföras för påfyllning av bekämpningsmedel, är klar bör även all tvätt av maskiner och motorfordon ske på plattan.

Miljö- och tillståndsnämnden anser att ett tillstånd för sökt verksamhet bör förenas med ett villkor som begränsar tillförseln av fosfor till egen spridningsareal

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

i högsta P-AL klass. Villkoret föreslås få lydelsen. P-AL V klassad mark får tillföras högst 15 kg P/ha och är förutsatt att marken har låg fosformättnadsgrad och hög fosforbindningskapacitet. På arealer med P-AL klass IVB får fosfortillförseln som genomsnitt under en femårsperiod högst motsvara bortförseln med skörden. Avslutningsvis anser nämnden att vid spridning av aska från eldning av flis bör markprover tas på de tungmetaller som kan tänkas vara förhöjda, t.ex. kadmium för att inte riskera att överstiga de gränsvärden som finns för metaller i åkermark enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 1994:2) om skydd för miljön, särskilt marken, när avloppsslam används i jordbruket.

Naturskyddsföreningen i Ängelholm

Naturskyddsföreningen har framfört bl.a. följande. Naturskyddsföreningen yrkar att kycklingindustrin i Spannarp inte tillåts byggas ut. En utbyggnad av verksamheten till det dubbla är inte förenlig med Ängelholms kommuns mål om en hållbar utveckling. Naturskyddsföreningen kan därför inte godkänna utbyggnad av miljöfarlig verksamhet i kommunen. Av Ängelholms kommunfullmäktiges mål framgår att kommunen ska arbeta för "långsiktig hållbarhet och ett effektivt resursutnyttjande i all planering". En utbyggnad av kycklingindustrin är inte i överensstämmelse med kommunens mål. Naturskyddsföreningen framför även följande.

Trafik

- Enligt Klimatsamverkan i Skåne ska vi ha ett 100 % fossilbränslefritt Skåne 2020, dvs nästa år. Vi kan därför inte godkänna planer 2019 som ska genomföras om några år och medvetet öka antalet tunga transporter med fossilt bränsle.
- Spannarp skulle varje år transportera över 3 miljoner kycklingar till slakteriet i Falkenberg. Förutom utsläppen av ex kväveoxider gäller vårt yttrande också slitage på vägnätet.
- Transporterna går inte jämnt fördelade över året utan koncentreras till ett antal tillfällen eftersom djurstallarna töms vid samma tillfälle för att tvättas och förberedas för nya kycklingar. Tät lastbilstrafik på speciellt vintrarna sliter extra mycket på vägarna och ökar halterna av farliga partiklar i luften. Fodertransporterna är nästan lika många som slaktbilarna och gödseltransporterna kommer mer än fördubblas. Det kommer påverka miljön och trafiken inte bara i Ängelholms kommun utan även i grannkommunerna.
- Enligt Trafikverket måste utsläppen från trafiken minska med 70 % till 2030. För att klara det behöver den sänkas med 8 % varje år. Antalet transporter med lastbil måste sänkas. Naturskyddsföreningen kan därför inte godkänna att man ökar transporterna med tunga fordon.

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

Djurhållning

- Konsumenternas medvetenhet om hur matdjuren lever ökar för varje år. Att kycklingen levt under bra förhållanden innan den hamnar på tallriken är viktigare för allt fler. Ur djurskyddssynpunkt anser SNF Ängelholm att när man anlägger ny industri som innefattar levande djur ska ökad hänsyn tas till deras miljö, man bör sträva efter en mer naturlig miljö, dvs en hållbar utveckling.
- I konventionell kycklingindustri är det alldeles för trångt för djuren, de äter oekologiskt foder, de kan inte bete sig naturligt, de har inga skydd, de får aldrig se dagsljus, de kan inte välja när de vill sova, de transporteras stressade långa vägar till slakteriet.
- Naturskyddsföreningen tilläts inte titta in i de befintliga djurstallarna vid det annonserade besök i Spannarps trots att Länsstyrelsen uttryckt att det inte fanns någon smittorisk och att skyddskläder alltid ska finnas till hands. Därför frågar vi oss hur miljön för de hundratusentals djuren förhåller sig.

Miljö

- Det står i ansökan: "I fjäderfäproduktion står det inköpta fodret för en stor del av klimatpåverkan." vilket stämmer överens med Naturvårdsverkets rapport om att det "inte finns något klimatvänligt med kycklingproduktion så länge inte miljövänligare foder börjar användas".
- Svensk Fågel skriver "För att skydda kycklingarna mot tarmparasiter, så kallade koccidier, tillsätts koccidiostatika i fodret. Koccidiostatika är ett tillåtet medel som enligt en mycket strikt och teoretisk definition tillhör det man kallar antibiotika." Koccidiostatika är inte längre receptbelagt, men ingår inte i ekologiskt foder.
- Mängden oekologisk gödsel fördubblas och läggs på åkrarna vilket ökar risken att känsliga vattendrag förorenas.
- Våtmarkerna kring stallarna är redan kraftigt igenväxta, vilket tyder på övergödning.
- Ny forskning slår åter fast att bekämpningsmedel skadar och hotar utrota viktiga pollinerare, såsom steklar och fjärilar.
- I övrigt kommer odören från gödselstackarna öka ytterligare till intilliggande fastigheter när vinden ligger på.

E.ON Energidistribution AB

E.ON Energidistribution AB har tagit del av inkomna handlingar i ovan rubricerat ärende och noterar kommentaren att kraven som ställdes av oss i tidigare yttrande kommer tillgodoses. Således, så länge kraven efterlevs, har E.ON inget mer att erinra.

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

Sökandens bemötanden av yttranden

Sökanden har anfört. följande. Sökanden är glada över att både Ängelholms kommun, miljöavdelningen vid Länsstyrelsen i Skåne, Trafikverket samt E.ON bifaller ansökan. Sökanden är också mycket glada över att man också bifaller deras ansökan om att få växla mellan olika uppfödningssystemer samt lämna det öppret avseende på vilken av fastigheterna, Spannar 1:3 respektive 1:4, utbyggnad får ske. Avseende placeringsalternativen tolkar sökanden det som att deras förstahandsalternativ på respektive fastigheter kvarstår som förstahandsalternativ.

Sökanden kommenterar även de förslag till villkor som remissinstanserna framför bl.a.

Hantering av gödselmedel och fodermedel:

Sökanden förstår andemeningen bakom villkoret kring spill av gödselmedel och fodermedel men anser att det i denna typ av verksamhet egentligen är onödigt. Sökanden motsätter sig inte det villkoret vill uppnå men anser samtidigt att det i deras typ av verksamhet inte föreligger risk på samma sätt som i annan djurproduktion. Tillsynsmyndigheten, som ju är Ängelholms kommun, har heller inte särskilt specificerat ett behov av villkor kring detta.

Journal över gödselspridning:

Sökande anser att villkoret innebär en dubbelreglering då de lagkrav som finns kring maximal fosfortillförsel per hektar, fördelning av fosfor över en femårsperiod samt gödsling efter grödans kvävebehov i praktiken innebär denna typ av dokumentation. Möjligen är villkoret mer detaljerat då exakt datum ska anges. Även om sökanden idag noterar datum för all gödselspridning, och således utan problem kan uppfylla villkoret, kan de ändå tycka att det som villkor är strängare än vad som påkallas av miljönyttan. Sökanden är också fundersamma kring hur datum ska ställas i relation till spridningstillfällen. Vem kan i efterhand avgöra om det var rätt spridningstillfälle?

Skriftliga avtal för avyttring av fjäderfågödsel:

Miljöavdelningen vid Länsstyrelsen föreslår att ett villkor ska finnas som kräver skriftliga avtal för avyttring av gödsel. Sökanden förstår tanken bakom detta och ser själva också nyttan med skriftliga avtal på den nivån att den i deras planering ser att våra samarbetspartners har tillräcklig spridningsareal för den mängd gödsel som sökanden kommer att producera under ett år. Dock menar de att det ur tillsynsperspektiv måste vara bättre och säkrare att titta på den dokumentation som, enligt lagkrav, ska finnas för bortförd gödsel. Dessa journaler speglar ju det som verkligen blev utfallet. För den som arbetar med växtodling är ju verkligheten sådan att förutsättningarna kan ändras till följd av väderleksförhållanden. I relationen mellan sökanden och mottagarna måste det

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

därför finnas en viss flexibilitet. För sökanden innebär därför villkoret enbart en extra administrativ börda som inte tillför något i form av ökad miljönytta. Sammanfattningsvis, sökanden anser inte att detta villkor ska sättas.

Markkartering av egen spridningsareal:

Sökanden anser att Länsstyrelsens villkorsförslag kring markkartering kan accepteras. Vad gäller fosforgödsling på jordar i fosforklass V föreslår Länsstyrelsen en begränsning i form av rekommenderad giva sett över en femårsperiod. Miljö- och tillståndsnämnden föreslår att det på jordar i fosforklass V får tillföras högst 15 kg P/ha och är förutsatt att marken har låg fosformättnadsgrad och hög fosforbindningskapacitet samt att det på jordar i fosforklass IVB, i genomsnitt över en femårsperiod, får tillföras lika mycket som det förs bort. Sökanden anser att Miljö- och tillståndsnämndens villkorsförslag är mer kostsamt och svårare att tolka. De jordanalyser som föreslås ingår inte i de standardanalyser som görs vid markkartering, varför det blir ytterligare en kostnad för sökanden. Att uttrycka ett villkor kring tillförsel utifrån bortförsel upplevs som ett osäkert villkor. Tillförseln bedöms ju utifrån förväntad skörd medan villkorets efterlevnad bedöms utifrån utfallet. Absolut kan man ha det som en målsättning men det upplevs osäkert att ha det i ett villkor. I sökandens fall visar markkarteringen att majoriteten av fälten ligger i fosforklass III och enstaka i klass IV. Tittar de historiskt på deras spridningsareal kan de också se att fosforinnehållet inte har ökat, utan snarare minskat. Detta tyder på att de planerar väl och hushåller väl med deras stallgödsel. Sökanden anser därför att det, i deras fall, egentligen inte är miljömässigt motiverat med ett villkor kring detta. Om ett villkor kring fosforgödsling måste sättas förordar sökanden dock Länsstyrelsens förslag.

Skyddsavstånd vid spridning:

I huvudsak överensstämmer Länsstyrelsens villkorsförslag med deras eget. Undantag är skyddsavstånd till vattendrag där sökanden anser att 10 meter är tillräckligt med dagens teknik.

Spridningstidpunkter:

Sökanden konstaterar att Länsstyrelsen fortsatt förordar ett spridningsförbud under helger, dock med möjligheten till undantag från tillsynsmyndigheten. Sökanden har i deras förslag bett om att få sprida under 4 helgdagar per kalenderår, mot bakgrund av att sökanden vill ha möjlighet att sprida under de mest optimala väderförhållandena. Sökanden menar att detta ger bättre förutsättningar för låga förluster, höga växtnäringensutnyttjande och små olägenheter för omgivningen. I synnerhet under våren är det avgörande att kunna sprida vid bra väderleks- och markförhållanden. Sökanden menar också att det med den osäkerhet som råder avseende väderprognoser är det mycket opraktiskt

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

att förlita sig på godkännande från tillsynsmyndigheten. Sökanden vidhåller därför deras villkorsförslag.

Informera tillsynsmyndigheten då hanteringen av gödsel, spolvatten och aska förändras:

Sökanden förstår Länsstyrelsens syfte med detta villkorsförslag men anser att det redan omfattas av det första allmänna villkoret. Därför kan sökanden tycka att det är onödigt som separat villkor.

Kemiska produkter och farligt avfall:

Sökanden har i stora drag samma lydelse som Länsstyrelsen. Dock vill sökanden poängtera att sökanden anser att villkoret ska gälla farliga kemiska produkter, i likhet med farligt avfall.

Partiklar i rökgaserna:

Sökanden är orolig för formuleringen att mätning ska göras när tillsynsmyndigheten begär det. Med tanke på den höga kostnad det innebär med mätning vill sökanden att det ska vara tydligt att krav på mätning måste vara miljömässigt motiverat.

Askspridning:

Sökanden anser att Länsstyrelsens villkorsförslag är bra. Miljö- och tillståndsnämnden vill även se provtagning av marken men sökanden anser, precis som Länsstyrelsen, att den rätta vägen att gå är att få ett värde på askans innehåll och därefter sätta denna i relation till spridningsarealen. Sökanden motsätter sig därför Miljö- och tillståndsnämndens förslag.

Kontroll av verksamheten:

Miljöavdelningen föreslår att kontrollprogrammet ska lämnas inom 3 månader från det att tillståndet tagits i bruk, istället för de 6 månader sökanden föreslår. Sökanden förordar av praktiska skäl 6 månader.

Påfyllning av spruta och tvätt av motorfordon:

Vad sökanden kan förstå av Miljö- och tillståndsnämnden yttrande anser de att villkor ska föreskrivas kring att påfyllning av bekämpningsmedel och tvätt av motorfordon bör göras på samma platta. Sökanden motsätter sig detta starkt. Sökanden vill inte se att dessa två, helt olika moment med olika krav, kopplas samman på detta sätt. Det finns redan mycket detaljerade lagkrav kring påfyllning av växtskyddsmedel, vilket i sig gör ett särskilt villkor mycket onödigt. Dessutom är det inte alls säkert att den bästa lösningen för påfyllningsplats överensstämmer med de praktiska krav som finns kring en spolplatta för maskiner och motorredskap. Som sökanden ser det måste exempelvis en spolplatta vara betydligt större än en påfyllningsplats, vilket gör att den måste ligga utomhus.

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

Om den då ska kombineras med påfyllning av sprutan blir det onödigt mycket regnvatten att ta hand om. Sökandens tankar för ny påfyllningsplats är idag att förlägga den inomhus, just med tanke på att slippa regnvatten.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken och att den utgör ett tillräckligt underlag för att göra en samlad bedömning av den planerade verksamhetens inverkan på miljön, människors hälsa och hushållningen med naturresurser. Miljöprövningsdelegationen anser att den lokaliseringstudering sökanden utfört kan godtas. Miljöprövningsdelegationen anser att miljökonsekvensbeskrivningen kan godkännas och att miljöbedömningen kan slutföras.

Statusrapport

En statusrapport tas fram i ett stegvis förfarande och sökanden har utrett steg 1-3 enligt Naturvårdsverkets vägledning om statusrapporter Rapport 6688 juli 2015. Miljöprövningsdelegationen bedömer att den utredning som gjorts visar att risken är liten för att verksamheten medför föroreningskada inom de områden där den avses att bedrivas och att det därför inte krävs någon statusrapport enligt 1 kap. 23 § andra stycket industriutsläppsförordningen (2013:250).

Tillåtlighet

Prövningens omfattning

Av ansökan framgår att tillståndet ska omfatta befintliga och nybyggda fjäderfästallar och fodersilos på fastigheten, befintlig fastbränslepanna, befintlig och ny gödselanläggning samt tvätt- och spolvattenbehållare. Naturskyddsföreningen har i sitt yttrande bl.a. lyft frågor kopplat till djurskydd och djurhälsa. Djurskyddsfrågor hanteras inte inom ramen för prövning av miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken.

Huvudsaklig miljöpåverkan och påverkan på miljökvalitetsmål

Miljökvalitetsmålen ska tjäna som vägledning i enskilda prövningar vid avgörandet av vilka miljöstörningar som bör föranleda hänsynstaganden i form av begränsningar, försiktighetsmått och skyddsåtgärder m.m.

Mot bakgrund av vad som anges i miljökonsekvensbeskrivningen och vad som i övrigt framkommit under handläggningen bedömer Miljöprövningsdelegationen att

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

den ansökta verksamheten bl.a. påverkar miljö kvalitetsmålen bara naturlig försurning, ingen övergödning och god bebyggd miljö. Miljöprövningsdelegationen finner därför skäl att särskilt uppmärksamma utsläpp av ammoniak och luktande ämnen från verksamheten. Naturskyddsföreningen har yttrat sig över att ansökt verksamhet bl.a. inte kan anses vara förenlig med Klimatsamverkan Skånes målsättning om ett 100 % fossilbränslefritt Skåne 2020 samt i övrigt ökar utsläppen genom ytterligare tunga transporter. Miljöprövningsdelegationen bedömer att sökanden i tillräcklig omfattning visat att de mål och förpliktelser som följer av 1 och 2 kap. miljöbalken kommer att iaktas i den planerade verksamheten. Det som framförts av Naturskyddsföreningen ändrar inte Miljöprövningsdelegationens bedömning.

Industriutsläppsdirektivet

Den sökta verksamheten berörs av BAT-slutsatsen för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU. Av 1 kap. 13 § industriutsläppsförordningen följer att Europeiska IPPC-byråns BAT-slutsatser (Best Available Technique) ska användas som referens vid tillståndsprövning. Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, om den bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, kommer att bedrivas i huvudsak i enlighet med bästa tillgängliga teknik.

Lokalisering och planfrågor

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska det för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön, i den utsträckning det inte kan anses orimligt enligt 2 kap. 7 § samma balk.

Sökande har såsom första- och andrahandsyrkande framställt att tillståndet ska medge att verksamheten får placeras antingen på Spannarp 1:3 (Spannarps Säteri) eller på Spannarp 1:4 (Källsfält) samt att slutlig val av fastighet för utökningen ska få bestämmas av sökande vid igångsättning. En grundläggande princip vid tillståndsprövningen enligt miljöbalken är att det för varje anläggning sker en individuell prövning utifrån en bestämd lokalisering. Om det finns olika alternativ för att uppnå ändamålet med en verksamhet ska den lokalisering med minst intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön väljas. Med hänsyn till det nu anförda anser Miljöprövningsdelegationen inte att tillstånd i enlighet med sökandes första och andrahandsyrkande kan medges.

Miljöprövningsdelegationen övergår därför till att pröva om ansökan kan medges i enlighet med sökandes yrkanden rubricerade A-D, d.v.s. om någondera av

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

alternativen uppfyller kravet på lämplig lokalisering och i sådana vilken av platserna som utgör den lämpligaste lokaliseringen.

Av 2 kap 6 § miljöbalken framgår också att vid tillståndsprövning enligt 9 kap. ska bestämmelserna i 3 och 4 kap. tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden. Verksamheten kommer att ta ny mark i anspråk och innebär således en ändrad markanvändning, varför 3 och 4 kap. miljöbalken ska tillämpas vid denna prövning.

Fastigheterna berörs inte av riksintressen. Det finns inga områden som är skyddade enligt Natura 2000 i närheten. Lokaliseringen av sökandens verksamhet till någon av dessa fastigheter strider enligt Miljöprövningsdelegationens uppfattning inte heller mot övriga bestämmelser i 3 kap. och 4 kap. miljöbalken om hushållning med mark och vatten.

Enligt översiktsplanen för Ängelholms kommun (Översiktsplan 2035, daterad den 28 augusti 2017) ligger gårdarna inom område utpekade som slättlandskap.

Av Boverkets allmänna råd 1995:5, bättre plats för arbete, framgår att djurhållande lantbruk bör ha ett skyddsavstånd på 500 meter till bostadsbebyggelse. De allmänna råden är upphävda, men kan ändå tjäna som viss vägledning i bedömningen av relevanta skyddsavstånd, även om det är risken för olägenheter i varje specifikt fall som ska bedömas. Inom 500 meter från Spannarp Säteri (Spannarp 1:3) ligger fyra bostäder och för Källsfält (Spannarp 1:4) tre bostäder. I förhärskande vindriktning från Källsfält ligger en bostad på 400 meters avstånd. På Spannarp Säteri finns inga närboende i den förhärskande vindriktningen.

Vid en jämförelse av alternativen Spannarp Säteri (Spannarp 1:3) och Källsfält (Spannarp 1:4) finner Miljöprövningsdelegationen att utökningen av verksamheten på Spannarp Säteri innebär minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Miljöprövningsdelegationen grundar sin bedömning på att placeringen inom Spannarp Säteri innebär färre antal närboende i den förhärskande vindriktningen. Miljöprövningsdelegationen konstaterar även att det vid utbyggnad på Källsfält kommer transporterna passera ett bostadshus som ligger utmed infartsvägen. Bostadshuset ligger ca tio meter ifrån vägen vilket får anses vara ett kort avstånd till en väg där det avser tillkomma flera tunga transporter. Enligt Miljöprövningsdelegationens bedömning utgör Spannarp Säteri det lämpligaste av de föreslagna lokaliseringalternativen.

Miljöprövningsdelegationen anser att om verksamheten bedrivs enligt sökandens åtaganden och i enlighet med de villkor som föreskrivs nedan kan verksamheten

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

tillåtas utöka på fastigheten Spannarp 1:3, Spannarps Säteri med placering som framgår av bilagd situationsplan.

Miljö kvalitetsnormer

Tillstånd får inte lämnas till en verksamhet som medför att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. 2 § första punkten (gränsvärdesnorm) inte följs.

Enligt 5 kap. 3 § miljöbalken ska myndigheter och kommuner ansvara för att miljö kvalitetsnormer följs.

Recipient för sökandens utsläpp till vatten är vattenförekomsten Havet-Hasslarpsån, SE623451-131417. Vattenförekomsten har dålig ekologiska status. Vattenförekomsten har god kemisk status om kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE, flamskyddsmedel) utesluts. Sökandens huvudsakliga utsläpp av förorenande ämnen till recipienterna sker via förluster i samband med gödselspridning och spridning av kemiska bekämpningsmedel. Sökanden har bl.a. åtagit sig att det vid all spridning av gödsel och bekämpningsmedel ska det finnas skyddsavstånd till skydd mot ytavrinning. Verksamhetens påverkan på dagvattnet är enligt sökanden liten eftersom all lagring och hantering av gödsel, kemikalier, farligt avfall, kadaver och aska sker i säkra utrymmen. Därtill har Miljöprövningsdelegationen villkorat om säker förvaring av kemikalier och att fjäderfägödseln vid lagring ska skyddas mot uppfuktning. Miljöprövningsdelegationen bedömer utifrån det sökanden redovisat att utsläppet till vatten inte leder till någon försämring av vattenförekomstens status och inte heller försämrar möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormen. Vid en sammantagen bedömning anser Miljöprövningsdelegationen att det i detta avseende inte framkommit något som hindrar att tillstånd meddelas.

Sökanden har redovisat att avspolning av maskiner eller motorfordon sker vid ca åtta tillfällen per år. Miljöprövningsdelegationen anser liksom sökanden att frågan om tvätt av fordon lämpligast hanteras inom den löpande tillsynen.

Hushållning och kretslopp

Enligt 2 kap. 5 § miljöbalken ska alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna att

1. minska mängden avfall,
2. minska mängden skadliga ämnen i material och produkter,
3. minska de negativa effekterna av avfall, och
4. återvinna avfall.

Sökanden har gjort en energikartläggning under 2017. Kartläggningen visar att verksamheten i genomsnitt ligger normalt jämfört med andra gårdar. Förbrukningen

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

av biobränsle ligger något över medel medan energiåtgången för ventilation och belysning ligger klart under. Anledningen till den något högre värmeförbrukningen är enligt sökanden värmeförluster i kulvertar. Vid kartläggningen gavs förslag på åtgärder såsom succesivt byte till LED-belysning, effektivare fläktar, styrning av belysning i ekonomibygnader, sparsam körning samt att använda motorvärme på lastmaskinen vintertid. Sökanden planerar att vid nybyggnation installera LED-belysning. I planen ligger också att utbilda alla anställda i sparsam körning. På gödselhusets tak har sökanden installerat solfångare. Idag motsvarar den egna elproduktion en fjärdedel av den totala förbrukningen på gården varav 75 procent är djurproduktionens. Miljöprövningsdelegationen bedömer att frågan om hushållning och kretslopp inte utgör hinder mot att meddela tillstånd och finner inte heller skäl att meddela särskilda villkor avseende detta. Frågan hanteras istället lämpligast inom ramen för den löpande tillsynen.

Produktval

Enligt 2 kap. 4 § miljöbalken ska alla som bedriver en verksamhet undvika att använda eller sälja sådana kemiska produkter eller varor som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med mindre farliga, under förutsättning att det inte kan anses orimligt enligt 2 kap. 7 § samma balk.

Sökanden använder generellt sett lite kemikalier men uppger att de kommer att följa branschens råd kring val av desinficeringsmedel men produkter med biologiskt lätt nedbrytbara ämnen kommer att prioriteras.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att frågan om produktval inte utgör hinder mot att meddela tillstånd och finner inte heller skäl att meddela särskilda villkor avseende detta. Frågan hanteras istället lämpligast inom ramen för den löpande tillsynen.

Motivering av villkor

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska enligt försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § miljöbalken utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön, under förutsättning att det inte kan anses orimligt att uppfylla dem enligt 2 kap. 7 § första stycket samma balk. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik.

Villkor 1

Det allmänna villkoret omfattar det som sökanden har beskrivit och åtagit sig i ansökningshandlingarna, inklusive kompletteringar och yttranden, och som inte regleras av andra bestämmelser eller villkor i tillståndet.

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801*Villkor 2*

Spill av gödsel och foder kan innebära att det uppstår en påverkan på miljön eller människors hälsa som rimligen kan undvikas genom att planera arbetet. Villkoret avser både mineralgödsel och organiska gödselmedel. Sökande har inte motsatt sig villkoret men anført att det är onödigt. Miljöprövningsdelegationen anser att villkoret är nödvändigt av ovan anförda skäl.

Villkor 3

För att minska ammoniakavgången från fjäderfågödseln är det viktigt att lagringsplatsen säkerställer att fjäderfågödseln hålls torr.

Villkor 4

Villkoret har utformats i enlighet med sökandens slutliga förslag till villkor. Miljöprövningsdelegationen anser att hanteringen kan accepteras.

Villkor 5

För att hushålla med växtnäringsämnen och minska risken för övergödning är det lämpligt att i villkor reglera att innehållet av växtnäring i fjäderfågödseln ska undersökas. Kunskap om näringsinnehåll i gödseln ger förutsättningar för att optimera växtnäringen till aktuella grödor. Om gödseln lämnas bort är det därför viktigt att informera mottagaren om analysresultaten.

Villkor 6

Journal ska föras så att verksamheten kan visa att villkor angående spridningstillfällen och gödselmängder följs. Med gödselmedel avses både mineralgödsel och organiska gödselmedel.

Villkor 7

Sökanden har endast 320 ha egen spridningsareal och har i ansökan redovisat bl.a. gödsel förmedlare för spridning av gödseln samt att avyttra gödseln till biogasproduktion. Beroende på vilket djurslag sökanden väljer kommer behovet av spridningsareal (eller annan avsättning) att variera. Den totala arealen som krävs (alt. annan avsättning) måste tillförsäkras och kunna redovisas via avtal för att säkerställa att avsättning för uppkommen gödsel finns och att gödseln hanteras på godtagbart sätt.

Villkor 8 och 9

Hushållning med växtnäringsämnen bidrar till att minska växtnäringsförlusten och därmed påverkan på miljön. Verksamheten är belägen inom ett område som är känsligt för näringsläckage och det är därför angeläget att begränsa läckage av fosfor från sökandens verksamhet. Endast en begränsad del av sökandens spridningsareal innehåller höga halter av fosfor. Sambandet mellan höga halter av fosfor i matjorden

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

och risken för läckage av fosfor är svårbedömt. Utöver halten av fosfor har topografi, jordart, klimat och andra naturgivna förhållanden stor inverkan på risken för läckage. För jordar med höga halter av fosfor i matjorden har även alvens egenskaper och fosformättnadsgrad stor betydelse (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 23 januari 2014 i mål nr M 6081-13). Miljöprövningsdelegationen anser att Miljö- och tillståndsnämndens förslag till villkor för spridningsareal i högsta fosforklass och vid fosforklass IVB får anses rimligt. Även om markkarteringen visar att fosforhalterna för den egna spridningsarealen generellt är låga ska villkoren i tillstånden även vara framåtsyftande dvs. säkerställa ändamålsenliga fosforhalter för den sökta verksamheten framöver. Sökanden har även möjlighet att köpa eller arrendera annan spridningsareal som då kommer att regleras av villkoret. Vad sökanden i övrigt framfört ändrar inte Miljöprövningsdelegationens bedömning. Miljöprövningsdelegationen delar sökandens bedömning att markkartering kan ske minst en gång vart tionde år. Vart tionde år är i linje med Jordbruksverkets rekommendationer vad avser det intervall som markkartering i normalfallet bör genomföras (Rekommendationer för gödsling och kalkning, Jordbruksverket 2019).

Villkor 10

Gödsel som hamnar i vattenområde bidrar bl.a. till övergödning. För att minska risken för ytavrinning och tillhörande näringsläckage ska därför ständigt be vuxna skydds zoner finnas kring alla vattenområden. Vegetation och marken i skydds zoner filtrerar och renar vatten från jordbruksmark. Partiklar fångas och växter tar upp näringsämnen innan de når vattendraget. Olika vatten kräver olika breda skydds zoner beroende på exempelvis markens lutning, marktyp och storlek på vattendrag. Miljöprövningsdelegationen bedömer att skydds zonerna behöver vara minst sex meter breda. Sökanden får ett år på sig att anlägga dessa skydds zoner eftersom det inte alltid är möjligt under pågående växtodlingssäsong.

Villkor 11

För att minska risken för olägenheter hos närboende ska en dialog hållas med dessa och ett godkännande inhämtas för att spridning ska få ske närmare bostäder än 50 meter. Godkännanden bör vara skriftliga och innehålla uppgifter om när överenskommelse skett samt vilken tidsperiod godkännandet omfattar. Miljöprövningsdelegationen anser att det skyddsavstånd sökanden angett till vattentäkter är tillräckligt. Miljöprövningsdelegationen anser att skyddsavståndet gentemot vattentäkter ska gälla vid spridning av alla typer av gödselmedel. Sökanden har redovisat att risken för ytavrinning till vattendrag m.m. är liten på grund av verksamhetens flacka fält och att gödseln myllas inom 4 timmar efter spridning. Miljöprövningsdelegationen anser därför att sökandens förslag om ett skyddsavstånd på 10 meter intill vattendrag eller andra öppna vattenytor får anses vara tillräckligt.

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801*Villkor 12*

Vatten som innehåller näringsämnen eller föroreningar kan ha en påverkan på yt- och grundvatten om det släpps ut i omgivningen. Det är därför nödvändigt att sådant vatten samlas upp och lagras till dess lämpliga spridningsförhållanden råder.

Sökanden har redovisat möjlighet att omhänderta det näringsrika tvättvattnet bl.a. genom spridning på egen spridningsareal. Miljöprövningsdelegationen bedömer att sex månaders lagringskapacitet i detta fall kan anses tillräckligt. Sökanden har inte visat på eller närmare redovisat att det skulle finnas ett behov av ett annat omhändertagande av det aktuella vattnet än det som föreskrivs i villkoret. Miljöprövningsdelegationen kan inte heller se att det skulle finnas ett sådant behov och anser således att det inte finns skäl att föreskriva att tillsynsmyndigheten ska kunna godkänna ett annat omhändertagande.

Villkor 13

Lukt kan upplevas störande för boende i områden där organiska gödselmedel sprids. För att minska risken för olägenheter ska därför sådan gödselspridning utföras vid så få och koncentrerade tillfällen som möjligt och inte på lördagar, söndagar, helgdagsaftnar och helgdagar. Det föreskrivs även att tillsynsmyndigheten ska kunna medge undantag från förbudet om det föreligger särskilda skäl. Utgångspunkten är att gödseln ska spridas vid så få och koncentrerade perioder som möjligt.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det i planeringen av odlingen bör vara möjligt att förutse under vilka perioder det kan vara aktuellt med undantag. Inför varje sådan period kan verksamhetsutövaren, utifrån de då aktuella förutsättningarna, bedöma och motivera behovet av undantag från villkoret. Tillsynsmyndigheten kan då, i sin bedömning av om undantag ska medges, bland annat beakta vilka spridningsarealer som då är aktuella och vilken spridningsteknik som kommer att användas. Villkoret hindrar inte tillsynsmyndigheten från att, om förutsättningarna är lämpliga, medge ett undantag som sträcker sig över en längre period. Miljöprövningsdelegationen bedömer att villkoret ger en mer förutsägbar gödselspridning för närboende och för tillsynsmyndigheten än det villkor som sökanden föreslagit. Under övriga tider får spridning utföras och viss lukt accepteras av allmänheten då verksamheten är lokaliserad i en jordbruksbygd.

Villkor 14

Miljöprövningsdelegationen bedömer att tillsynsmyndigheten bör få information om sökanden avser att förändra hanteringen av gödselmedel, aska, spolvatten eller tvättvatten för att ha möjlighet att bedriva en väl fungerande tillsyn. I detta ingår även förändring av spridningsareal.

Villkor 15

Ljud från verksamheter ger negativa effekter som till exempel att det kan vara svårt att vila och sova. Ljud kan inte frångopplas vid sömn, vilket kan leda till trötthet och nedstämdhet. Till de negativa effekterna hör även stress samt minskad

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

koncentrations- och inlärningsförmåga. Det är därför nödvändigt att minimera ljudet från verksamheten. Villkor om högsta tillåtna ljudnivåer och dess kontroll ska därför föreskrivas enligt praxis för den här typen av verksamhet.

Sökanden har framfört att nattliga transporter kommer att ske. För att skydda de närboende från framtida störningar under nätter bedömer Miljöprövningsdelegationen att det är nödvändigt att även föreskriva i villkoret att den momentana ljudnivån utomhus vid bostäder inte får överstiga 55 dB(A).

Villkor 16

Utsläpp till mark och vatten av till exempel bränsle, kemikalier eller farligt avfall kan få allvarliga konsekvenser för flora och fauna samt människors hälsa. Det är enligt Miljöprövningsdelegationen nödvändigt att ha en hög ambitionsnivå för att förhindra denna typ av utsläpp. Hantering och förvaring ska därför ske så att utsläpp inte uppstår. Sökande har anfört att de anser att villkoret enbart ska omfatta farliga kemiska produkter. Miljöprövningsdelegationen anser inte att denna formulering är lämplig då den är otydlig och de flesta kemiska produkter kan vara farliga i något avseende t.ex. genom en fysikalisk påverkan.

Villkor 17

Negativa hälsoeffekter kan uppträda även vid låga nivåer av partiklar i omgivningsluften. Med tanke på verksamhetens lokalisering anser Miljöprövningsdelegationen att det i detta fall kan godtas att avskiljning av partiklar sker med en teknik som motsvarar utsläppen från en väl fungerande multicyklon och att ytterligare reglering inte är nödvändig. Mätning ska utföras när tillsynsmyndigheten begär detta. Sökanden ansvarar för att via egenkontroll kontrollera påverkan från verksamheten bl.a. vad gäller utsläpp av partiklar från fastbränslepannan. Istället för att fastställa ett intervall då mätning ska utföras ges tillsynsmyndigheten, i detta fall och med anledning av att fastbränslepannan ligger långt ifrån tätbebyggt område, möjlighet att bedöma när mätning ska utföras. Sökandens synpunkter ändrar inte Miljöprövningsdelegationens bedömning. Den 1 juni 2018 trädde förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar i kraft. Förordningen reglerar bl.a. utsläpp från fastbränslepannor över 1 MW. För befintliga pannor gäller begränsningsvärden för svaveldioxid, kväveoxider och stoft från och med 1 januari 2030.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att sökandens fastbränslepanna kommer att regleras av förordningens begränsningsvärden för rökgasutsläpp och finner inte skäl att reglera detta ytterligare.

Villkor 18

Askan ska innehålla tillräckligt mycket näringsämnen (och/eller ha annan positiv effekt på marken) för att det ska vara motiverat att sprida den på åkermark, den ska alltså tillföra marken näring vid avvägning av miljörisk och vinst. Spridningen får inte enbart vara ett sätt att bli av med askan. Det gäller att vara extra uppmärksam

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

på aska som inte har jordbruksursprung. Miljöprövningsdelegationen anser att det är lämpligt att föreskriva i villkor att innehållet av tungmetaller och näringsämnen i aska från fastbränslepannan ska analyseras och att sökanden ska samråda med tillsynsmyndigheten innan askan sprids på åkermark. Miljöprövningsdelegationen anser inte att det är tillåtligt att blanda in aska i gödsel som ska avyttras, utan det kan endast vara acceptabelt med markspridning av aska om det sker på åkermark som sökanden själv har rådighet över och så att olägenheter inte uppkommer. Det är också lämpligt att delegera till tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor avseende hantering av aska från fastbränslepannan, se vidare under Delegationer.

Villkor 19

Av 26 kap. 19 § miljöbalken framgår bland annat att den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön fortlöpande ska planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar. Den som bedriver sådan verksamhet ska också genom egna undersökningar eller på annat sätt hålla sig underrättad om verksamhetens eller åtgärdens påverkan på miljön.

Verksamheten medför utsläpp till vatten. Både gårdsområden och åkermark ligger inom Vege å huvudavrinningsområde och det delavrinningsområde som kallas Havet-Hasslarpsån. Havet-Hasslarpsån, har dålig ekologisk status.

Vattenförekomsten har god kemisk status om kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE, flamskyddsmedel) utesluts. Sökanden är för närvarande medlem i Vegeåns vattenråd. Enligt Miljöprövningsdelegationens bedömning behövs, med beaktande av verksamhetens art och storlek, en recipientkontroll. Resultaten kan sedan användas som underlag för anpassning av verksamheten när det gäller att minimera utsläpp till vatten, exempelvis skyddszonernas storlek och gödselgivor utöver det som fastställts i övriga villkor. Sökanden har också ett ansvar enligt egenkontrollen att följa upp verksamhetens verkningar och vid behov vidta åtgärder.

Utsläpp till vatten ska kontrolleras med avseende på hur recipienten påverkas. Recipientkontroll är i första hand inte till för att mäta enskilda utsläpp utan för att mäta den totala belastningen på recipienten. Recipientkontrollen kan fullgöras genom inlämnande av eget förslag till kontroll men kan också ske inom ramen för den samordnade recipientkontroll som sker i länet.

Villkor 20

Kontrollprogrammet syftar bland annat till att det ska finnas tydliga rutiner för hur, när och med vilken frekvens kontroll av sådana faktorer som kan ha en påverkan på människors hälsa eller miljön ska utföras. Särskilt viktigt är att ha rutiner för kontroll av de villkor som gäller för verksamheten. Av 26 kap. 19 § miljöbalken framgår att sökanden ska kontrollera och hålla sig underrättad om verksamhetens

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

påverkan. Tre månader bedömer Miljöprövningsdelegationen vara en tillräcklig tid för sökanden att upprätta ett kontrollprogram. Miljöprövningsdelegationen har då bl.a. beaktat att verksamheten för närvarande har ett tillstånd med krav på kontrollprogram.

Villkor 21

Det är av vikt att avveckling av hela eller väsentliga delar av verksamheten sker på ett sätt som minimerar risker för människors hälsa och miljön. Av denna anledning ska en plan upprättas så att tillsynsmyndigheten har möjlighet att kontrollera arbetet med att avveckla hela eller delar av verksamheten. Planen bör minst innehålla hantering av de frågor som i störst utsträckning kan ge upphov till skadeverkningar i samband med avveckling såsom hur kemiska produkter och avfall ska omhändertas samt ange vilka undersökningar av eventuella föroreningar som kan vara aktuella. Vilka avhjälpandeåtgärder som ska genomföras regleras inte genom detta tillstånd utan blir en fråga för tillsynsmyndigheten vid tillämpning av 10 kap. miljöbalken.

Delegationer

Verksamheten bör normalt inte ge upphov till luktolägenheter vid närliggande bostäder. En viss lukt från verksamheten får dock accepteras eftersom den är lokaliserad i en bygd där jordbruk och djurhållning bedrivs. Om olägenheter i form av lukt skulle uppkomma trots de åtgärder som föreskrivs bör de kunna åtgärdas. Med olägenheter avses det som av människor i allmänhet betraktas som störande, som kan uppfattas utanför anläggningens omedelbara närhet och direkt kan hänföras till anläggningen. Miljöprövningsdelegationen anser därför att det bör överlåtas åt tillsynsmyndigheten att vid behov fastställa villkor om konkreta åtgärder i syfte att motverka olägenheter i form av lukt från verksamheten. Miljöprövningsdelegationen anser även att tillsynsmyndigheten ska ges möjlighet att föreskriva ytterligare villkor vad gäller hantering av aska från fastbränslepannan och hantering av släckvatten från brandbekämpning. Tillsynsmyndigheten ges även möjlighet att föreskriva villkor avseende kontroll av verkningar från verksamhet med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod.

Igångsättningstid

Enligt 22 kap. 25 § 2 st. miljöbalken ska det i ett beslut om tillstånd bestämmas en tid inom vilken verksamheten ska ha satts igång. Motivet för att en igångsättningstid ska anges är att det tillstånd som lämnats ska bygga på att bästa möjliga teknik tillämpas. Finns det ingen tidsbegränsning av när ett tillstånd får tas i anspråk kan det innebära att tekniken när tillståndet väl tas i anspråk inte längre är den bästa. Sökanden har yrkat på en igångsättningstid på sju år och motiverat detta med att verksamheten bör kunna anpassas till efterfrågan samt att formerna för produktionen inte bedöms förändras under denna tid. Miljöprövningsdelegationen anser att denna tid är alltför lång mot bakgrunden till syftet med bestämmelsen i

2019-10-17

551-414-19
1292-91-801

22 kap 25 § 2 st. miljöbalken. Igångsättningstiden ska därför fastställas till fem år. De skäl sökande anfört för en längre igångsättningstid föranleder inte någon annan bedömning.

Verkställighetsförordnande

Sökanden har yrkat att tillståndet ska få tas i anspråk även om tillståndsbeslutet inte har vunnit laga kraft. Enligt praxis ska man vara restriktiv vid medgivande av verkställighet och endast medge det i sådana fall då det inte finns några motstående intressen och det verkligen är motiverat. Vad sökanden har anfört om verkställighetsförordnande för att kunna handla snabbt vid erbjudande om kontrakt är enligt Miljöprövningsdelegationen inte skäl nog för att verkställighet ska medges. Förutsättningar föreligger därför inte för medgivande av verkställighet i förevarande ärende.

Sammanfattning

Miljöprövningsdelegationen finner att det inte föreligger hinder mot att bevilja verksamheten tillstånd. Den planerade verksamheten strider inte mot miljöbalkens mål och tillåtlighetsregler, förutsatt att verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och att de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas. Verksamheten har visserligen påverkan på miljön i olika avseenden, t ex utsläpp av ammoniak och luktande ämnen.

Miljöprövningsdelegationen bedömer dock att rimliga försiktighetsmått och åtgärder kommer att vidtas för att minska miljöpåverkan. Verksamheten motverkar inte möjligheten att uppfylla miljöbalkens mål samt de nationella och regionala miljömålen.

Beslut i ärendet har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne. I beslutet har deltagit Sara Lundquist, ordförande och Charlotte Jönsson, miljösekreterare. Föredragande i ärendet har varit Anders Bertholdsson, Länsstyrelsens miljöavdelning.

Sara Lundquist

Charlotte Jönsson

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

2019-10-17

551-414-19

1292-91-801

Bilaga:

1. Översiktskarta
2. Situationsplan
3. Beslut om kungörelsedelgivning och hur man överklagar

Exp. till:Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.seHavs- och Vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.seJordbruksverket, jordbruksverket@jordbruksverket.seMiljö- och tillståndsnämnden i Ängelholms kommun, miljo@engelholm.seSamhällsbyggnadsnämnden i Ängelholms kommun, info@engelholm.seÄngelholms kommun, info@engelholm.seNaturskyddsföreningen i Ängelholm, svenssonanders35@gmail.comE.ON Energidistribution AB, elnat.planer@eon.seTrafikverket, diariecenter.region@trafikverket.se

Aktförvararen

Länsstyrelsen Skåne (AB, KS, AJ)

Bilaga 1. Översigtskarta

Bilaga 2. Situationsplan Spannarp Säteri, Spannarp 1:3

BESLUT OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne förordnar med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom tio dagar härfter införas i **Post- och Inrikes Tidningar** och i tidningen **Helsingborgs Dagblad**.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsens enhet för lednings- och ärendestöd, Södergatan 5, Malmö, samt översänds till aktförvararen **Miljökontoret i Ängelholms kommun, 262 80 Ängelholm**.

Ett exemplar av kungörelsen ska översändas till **Ängelholms kommun**, till Naturvårdsverket, till Havs- och vattenmyndigheten och till ovannämnda aktförvarare för att vara tillgängligt för sakägarna.

Delgivning anses ha skett när två veckor har förflutit från beslutet om kungörelsedelgivning, om kungörande och övriga föreskrivna åtgärder har skett i rätt tid.

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Om ni vill överklaga beslutet ska ni skriva till Växjö Tingsrätt, Mark- och miljödomstolen. **Överklagandet ska dock skickas till skane@lansstyrelsen.se eller till Länsstyrelsen Skåne, 205 15 Malmö.**

Av överklagandet ska framgå vilket beslut ni överklagar (ange diarienummer) och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ni bör också tala om varför ni anser att beslutet ska ändras. Uppge namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress. Om ni har handlingar eller annat som ni anser stöder er uppfattning bör ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått ert överklagande senast den 21 november 2019. Överklagande av part som företräder det allmänna ska ha kommit in senast den 7 november 2019. Annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni kontakta Länsstyrelsen, tfn 010-224 10 00 (exp.).

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.